

ଜୟ ଜୟ ମନ

ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ

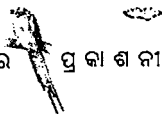

ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ

ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ପକ୍ଷୀ ଘର ପ୍ରକାଶନୀ

ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ

ଗୀତି କବିତା ସଂକଳନ

ଲେଖିକା : ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ପ୍ରକାଶକ : ପକ୍ଷିଘର ପ୍ରକାଶନୀ

ସେକ୍ଟର-୧/୬୬, ନିଳାଦ୍ରୀ ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୧

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୨୦୧୭

JAHNA JAHNA MANA

Writer : Gobinda Chandra Dash
e-mail : gobind.dash@yahoo.co.in

Publisher : Pakshighar Prakashanee
Sec - 1/66, Niladri vihar
Plot no. 21, Odisha, India.
Ph. +91 94385 59778, +91 98610 10887
e-mail : pakshigharal@gmail.com

Cover : Sushil Pohan

Printed at : Aaditri Printers & Publishers pvt. Ltd.

First Edition : 2017

Price : ₹200/-

ଉ ସ ଗୀ •

ବୋଉ !

ସକାଳର ଘଡ଼ିଭାତ ଓ ସ୍କୁଲରୁ
ଫେରିଲାପରେ ଦୋଓଡ଼ା ଭାତ ସାଙ୍ଗେ
କୋଉକାଲୁ ମରିଯାଇଥିବା ବୁଟ, ଆଳୁ, କଖାରୁ ଓ
ଭୋଦେଇ ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ଛୁଙ୍କର ବାସ୍ନା ମୋ ନିଃଶ୍ୱାସ
ପ୍ରଶ୍ନାବଳେ ଏବେ ବି ଅନୁରନ କରିପାରୁଛି ! ଚାରିଲେ
ରଷିଲେ ତୁ ପଠେଇଥିବା ଚାରେଣିଟିରେ ବି ପେଟ
ପୁରିଯାଉଥିଲା । ପିଲାଦିନେ ଅଝଟ ହେଲେ ତୋରି
କାଖରେ ଜହ୍ନ ଦେଖେଇ ଗୀତ ବୋଲି ଶୁଆଇ ଦେଉଥିଲୁ ।
ଆଜି ତୋରି ହାତରେ ତୋଳି ଦେଉଛି ସେଇସବୁ
ଗୀତରେ ସଜେଇଥିବା ‘ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ’କୁ ।

ପ ଦୁ ଟି ଏ

ଥରିଲା ଥରିଲା ବର୍ଷମାଳା ଭିତରୁ କଥୁତ ଅକ୍ଷର ସବୁକୁ ସାଉଁଟି ଆଣି ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ
ଗଢ଼ି ଅନୁଭବର ଚଉଡ଼ା ଛାତିରେ ଆଉଜାଇ ଦେବାରେ ସୃଷ୍ଟିହୁଏ ପାଁ ଶହ
ଏକପଦୀ- ‘ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ’ ନାଁରେ । ଜୀବନର ବଡ଼ି ପାହାଡ଼ାରୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦୃଶ୍ୟମାନ ଜଗତର ପ୍ରତିଟି ପାହାଚ ଉପରେ ଆଜି ହୋଇଯାଏ ମୋ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ
ଆବେଗର ଅନ୍ତହୀନ ଅନୃତ ଅନୁଭବ । ତନ୍ମୟରୁ ହୋଇଯାଏ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ।

ସମୟର ପଣବନ୍ଧାଭାବେ ଅବିରତ ଚେଷ୍ଟା କରେ ଛୁଇଁବାକୁ ପରିଧି, ଶାନ୍ତସୁଧାର
ସ୍ବପ୍ନମାନଙ୍କର- ମୋ ସ୍ମୃତିର ସ୍ବାକ୍ଷର ।

- ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ ସମ୍ପର୍କରେ

ସତୀର୍ଥ ଡ଼.ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶଙ୍କ ରଚିତ ଚାରିଖଣ୍ଡ କବିତା ପୁସ୍ତକ ‘ସମୟର ସ୍ବର’, ‘ଆହତ ଉପତ୍ୟକା’, ‘ବିବର୍ଣ୍ଣ ବସୁଧା’ ଓ ‘ସାଜନାମ୍ କେବଳମ୍’ରେ ସମ୍ମିଶ୍ରିତ ସମସ୍ତ କବିତାଗୁଡ଼ିକୁ ପାଠ କରିବାର ଅବକାଶ ମୋତେ ଆଗରୁ ମିଳିଛି । କବି ଜୀବନର ବେଦନାବିଷ ହୃଦୟର ଆତ୍ମଲିପି ହିଁ ତ କବିତା । କବିତା କବି ପ୍ରାଣର ସ୍ବତଃସ୍ପୃତ ପ୍ରବାହ ନିର୍ଗମ । କବିର ଆତ୍ମମୁକ୍ତି ଗଭୀର ଅଭିଜ୍ଞତାର ଅଭିଲିପି । କବିତା ହୃଦୟର ଭାଷା ବୁଝେ, ମନର କଥା କୁହେ, ଏଣୁ କବିତା ହିଁ ଜୀବନ, ଦେହ, ମନ, ହୃଦୟ ଓ ଆତ୍ମା । କବିତା ହିଁ ପ୍ରାଣକ୍ରିୟା- ସ୍ବୟନ, କଳ୍ପନା, ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ତ୍ରିବେଣୀସ୍ଥଳ । ଏତିକି ଠିକ୍ ଓ ସ୍ବସ୍ବଭାବେ ବୁଝିଛନ୍ତି କବି ଗୋବିନ୍ଦ ଦାଶ । ମଣିଷ ମନର ସ୍ବଳ୍ପ ଅନୁଭୂତିଗୁଡ଼ିକୁ ବୈଚିତ୍ର୍ୟମୟ ପ୍ରକାଶରେ କବି ଦାଶ ନିଜର ଦକ୍ଷତାର ତୁଳୀ ନିପୁଣତା ଓ ରଙ୍ଗ ବିଭବରେ ଆକିଛିତି ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କାବ୍ୟିକା ସୃଷ୍ଟି ।

ସରକାରୀ ଚାକିରାରୁ ଅବସର ପରେ ପ୍ରାତଃ ପଦଯାତ୍ରାରେ ଆମେ ଦୁହେଁ ପ୍ରାୟତଃ ସାହିତ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚାରେ ସମୟ କଟାଉ । ତାଙ୍କ ନିଜ ରଚିତ କବିତା ଓ ଗୀତି କବିତାର ଆବୃତ ଶୁଣି ମୁଁ ଭାବବିହ୍ବଳ ହୋଇପଡ଼େ । ଜଣେ ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟାପକ ଯେ ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁର ଜୀବନ ପରିଧୂର ବ୍ୟବଧାନକୁ ଟିକିନିଖି ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର କବିତା ଭଳି ରସସିକ୍ତ ବିଭାଗଟିରେ କଲମ ଚାଳନା ନିରନ୍ତର ଭାବେ କରିଆସୁଛନ୍ତି ଜାଣି ମୁଁ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଯାଏ । ଏ ସମାଜରେ ବନ୍ଧୁ ତ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି, ହେଲେ ଅନାବିଳ ବନ୍ଧୁତାର ପ୍ରେମାସ୍ବଦ ଭାବ ମିଳିବା ଅଧୁନା କଷ୍ଟକର ଯାହା ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଅଦ୍ୟାବଧି ରହିଛି ।

କବିତା ହୃଦୟର ସ୍ୱତଃସ୍ପୂର୍ତ୍ତ ଆବେଗର ଛନ୍ଦୋବଦ୍ଧ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ଏହି ଆବେଗମୟ ସ୍ୱତଃ ଗତିମୟତା ଏକଦା ଶ୍ଳୋକବଦ୍ଧ ହୋଇ ଆଦିକବିର କଣ୍ଠରୁ ଝରିପଡ଼ିଥିଲା ବିଳପିତ ବିରହ କ୍ରୋଧର ବେଦନାରେ । କବିତା ହିଁ ସମଗ୍ର ଜାଗତିକ ଓ ମହାଜାଗତିକ ବିଶ୍ୱକୁ ଧରି ରଖିବାକୁ ସମର୍ଥ- ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହ । ଯେଉଁ ଭାଷାରେ କବିତା ରୂପ ବିଗ୍ରହ ଧାରଣ କରେ ତାହା ହୋଇଉଠେ କାବ୍ୟଭାଷା । ସେତେବେଳେ ଭାଷା ଓ କବିତା ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇ ପରସ୍ପରର ପରିପୁରକ ହୋଇଯାନ୍ତି । ଗୀତକବିତା ଆମ ସାହିତ୍ୟର ଏକ କାନ୍ତ କମନାୟ ବିଭାଗ । ଆମର ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟ ଆସେ ଯେ ଏହା ହୃଦୟରୁ ସ୍ୱତଃ ଝରିପଡ଼ିଛି- ଯେପରି କବି ଗୋବିନ୍ଦ ଦାଶଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ।

ପବନ ଜାଣିକି ସବୁ

ରହିଛି ନୀରବ

ଶବ୍ଦ ସବୁ ବର୍ଷଗଲେ

ଝଡ଼ ସୃଷ୍ଟି ହେବ ।

ସ୍ୱପ୍ନର ସମୁଦ୍ର ଦିଶେ

ଭାରି ଭୟାନକ

ତୁମ ଦେହ ସୀମାନ୍ତରେ

ଉଡ଼ାଳ ତରଙ୍ଗ ।

ଗୀତକବି ଆତ୍ମନିଷ୍ଠ । ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ୍ଠତା ହିଁ ମନ୍ଥମୟତା । ନିଜ କବିତାରେ କବି କହନ୍ତି ନିଜ ଅନ୍ତରର କଥା, ଆତ୍ମାନୁଭୂତିର କଥା; ସେ କଥା ହୃଦୟର କିନ୍ତୁ ତା'ର ରଙ୍ଗ ସାଗରର ନାଲିମାରେ, କାନନିକାର ଶ୍ୟାମାଲିମାରେ, ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ସପ୍ତରଙ୍ଗରେ, କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ହସରେ, ନୀଳକଣ୍ଠର ଅପରୂପ ଶୋଭାରେ । ଆତ୍ମନିଷ୍ଠତା ଗୀତିକବିତାର ସାର୍ବଜାଳୀନ ପରିଚୟ । ବ୍ୟକ୍ତିକ ଚେତନା ଭିତରେ କିନ୍ତୁ ନିର୍ବିକଳତା ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ହୋଇ କାଳର ସୃଷ୍ଟିକଳାକୁ କାଳଜୟୀ କରେ । ଗୀତିକବିତାର ମୌଳିକ ବିଭବ ଚିନ୍ତା ନୁହେଁ ଅନୁଭୂତି । କବିଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି କହେ-

ଏକା ଏକା ଆସିଛି ମୁଁ

ଏକା ଯିବି ଚାଲି

ଯେତେ ଯିଏ ସାଜସାଥୀ

ସବୁ ଯିବେ ଭୁଲି ।

ଚାରିଆଡ଼ ଓଦା ଓଦା
ବର୍ଷା ଅସରାଏ
ପୋଛୁ ପୋଛୁ ଆଖିପତା
ଦିନ ସରିଯାଏ ।

ସବୁଦିନ ସବୁରାତି
ସେହି ଏକାପରି
ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ମନ
ହୁଏନି ପାଶୋରି ।

ତମକାର କବିତ୍ୱର କମନାୟ ଏହି ସବୁ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ଏହା ଏକ ସାର୍ଥକ ଏକପଦୀ ସଙ୍କଳନ । ଏମିତି ‘ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ’ରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ଏକପଦୀଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ୁପଢ଼ୁ ହୁଏତ ପାଠକେ କେତେବେଳେ କବିତାର ସମୀପୁଁ ହୋଇଯିବ ଜାଣିପାରିବେନି । ଜୀବନର ସବୁ ପ୍ରାପ୍ତି ଐଦରକାରୀ ବୋଲି ବୁଝିବା ବେଳକୁ ଜୀବନ ଖସିଯାଇଥିବ ହାତମୁଠାରୁ ସରୁବାଲି ପରି ।

କବି ଗୋବିନ୍ଦ ଦାଶଙ୍କ ଅନ୍ତରସଂଜାତ ଭାବ, ମନକାନନର ଶ୍ୟମାଳିନୀ, ଚେତନାର ମୌସୁମୀ ପାଠକକୁ ନିଶ୍ଚୟ ରସସିନ୍ଧୁ କରି ଚିନ୍ତା ଚେତନାରେ, ମଣିଷ ପଣିଆରେ ଆପ୍ତୁତ କରିବ ତାହା ନିଃସନ୍ଦେହ ।

– ସରୋଜ ମିଶ୍ର

ଘ ଙ ଚ ଟ ଠ

୦୧.	ପ୍ରେମ / ଅନୁରାଗ	୧୫
୦୨.	ଜୀବନ / ମୃତ୍ୟୁ	୫୧
୦୩.	ସତ୍ୟ	୬୫
୦୪.	ସଂଧାନ	୮୧
୦୫.	ଅନୁଭବ	୮୭
୦୬.	ମାୟା	୧୧୫
୦୭.	ମୋହ	୧୨୩
୦୮.	ବଂଧନ	୧୨୭
୦୯.	କିଞ୍ଜାସା	୧୩୫
୧୦.	ଅଭିମାନ	୧୩୯
୧୧.	ଅନୁମାନ	୧୪୫
୧୨.	ଅଭିଳାଷ	୧୫୧
୧୩.	ଅନୁଭୂତି	୧୫୫
୧୪.	ସଂପର୍କ	୧୫୯
୧୫.	ଭକ୍ତି	୧୬୭
୧୬.	ଭରସା	୧୭୩
୧୭.	ଅନୁତାପ	୧୭୭
୧୮.	ଅନୁରକ୍ତି	୧୮୧
୧୯.	ବାସ୍ତବତା	୧୮୫
୨୦.	ଭାଗ୍ୟ	୧୯୩

ପ୍ରେମ / ଅନୁରାଗ

୧

କବିନାର କଷ୍ଟସ୍ବର
ଖାଲି ଭଲି ଭଲି
ତମେ କିନ୍ତୁ ସେଇଭଳି
ଥୁଲ ଯେଉଁପରି ।

୨

ଛୁଇଁବିକି ଛୁଇଁବିନି
ଭାବି ଛୁଇଁ ଦେଲି
ସ୍ବପ୍ନଗ୍ରସ୍ତ ଆଖିକୁ ମୁଁ
ଉତ୍ତେଜିତ କଲି ।

୩

ଶୀତର ଶପଥ ତୋଳେ
ଲାଜର ଲହରୀ
କଥାର ବର୍ଷାରେ ଭିଜି
ସ୍ବପ୍ନରୁ ବାହାରି ।

୪

ତୁମ ଆଖିରେ ଖୋଜୁଛି
ତୁମ ପରିଚୟ
ତୁମ ମୁହଁରେ ଦେଖୁଛି
ଖାଲି ଯେ ସନ୍ଦେହ ।

୫

ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ପାଇବାକୁ
ଚାହିଁଅଛି ମୁହିଁ
ଯିଏ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ
ମନ ବୁଝୁନାହିଁ ।

୬

ଆମେ ଦୁହେଁ ପାଖାପାଖି
ଅଲଗା ମନରେ
ଉକୁଣିତ ଅହଂକାର
ନେଇକି ସାଂଗରେ ।

୭

ସ୍ବପ୍ନର ସମୁଦ୍ର ଦିଶେ
ଭାରି ଭୟାନକ
ତୁମ ଦେହ ସାମାନ୍ତରେ
ଉତ୍ତାଳ ତରଙ୍ଗ ।

୮

ଜରୁରୀ ସେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରାତି
ପ୍ରେମ ଟିକେ ପାଇଁ
ନିବିଡ଼ ସେ ଆତ୍ମାୟତା
ଛାଛା ଅନୁଯାୟୀ ।

୯

ଜହ୍ନ ଯେବେ ହଜିଯାଏ
ଆକାଶ ଛାତିରେ
ପ୍ରେମ ହୁଏ ପ୍ରଚାରଣା
ଶୂନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ।

୧୦

ମରଣ ଦୁଆରୁ ଚିଠି
ଲେଖୁଛି ତୁମକୁ
ଅନାଇ ରହିଛି ତୁମ
ଚାଲି ଆସିବାକୁ ।

୧୧

ଭଲପାଅ ଭୁଲିଯାଅ
କେତେବେଗେ ସତେ
କଥାଦିଅ ବ୍ୟଥା ଦିଅ
କାହିଁ ପାଇଁ ମୋତେ ।

୧୨

ତୁମ ଦେହ ଖାଲି ଖାଲି
ବାସ୍ନା ଫୁଲ ପରି
ତୁମ ମନ ଫୁଲବନ
ରଂଗ ଭଳି ଭଳି ।

୧୩

ସିନ୍ଦୂରେ ସିନ୍ଦୂର ଗାର
ମଥାରେ ଟିକିଳି
ହାତରେ ଦି'ପଟ ଶଙ୍ଖା
ପିନ୍ଧାଇ ମୁଁ ଦେଲି ।

୧୪

ଛାଇ ଛାଇ ନିଦରେ ମୁଁ
ହୋଇଛି ବିଭୋର
ଖୋଲା ମୋଲା ହୃଦୟରେ
ଆନନ୍ଦେ ଅଧୀର ।

୧୫

ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଆସ
ଯେବେ ମୋ ପାଖକୁ
ଭୁଲିଯାଅ ସବୁକିଛି
ନିଜର ହେବାକୁ ।

୧୬

ତୁମେ ଥିବ ମୁଁ ବି ଥିବି
ଥିବ ଗୋଟେ ଜନ୍ମ
ଆକାଶରେ ଅକସ୍ମାତ
ଦେଖାହେବା ଦିନ ।

୧୭

ଯାଅନା ଯାଅନା ବୋଲି
କେତେ ମୁଁ କହିଲି
ପାଖୁଡ଼ାଏ ପ୍ରେମକୁ ଯେ
ସାଥ କରିନେଲି ।

୧୮

ଚିଠିଟିରୁ ପଢ଼ି ହୁଏ
ହୃଦୟର ଭାଷା
ବେଳେବେଳେ ଧରାପଡ଼ି
ହୁଏ ଲୋକହସା ।

୧୯

ତୁମ ଦେହ ଦର୍ପଣରେ
ମୋର ଛବି ଦେଖେ
ତୁମ ମନ ଆକାଶରେ
ମେଘ ହୋଇ ଭାଷେ ।

୨୦

ମୋ ମନଟି ଗୋପପୁର
ତୁମେ ମୋ ଯମୁନା
ମୋର ବଂଶୀସ୍ବନ ଶୁଣି
ହୁଅ ଆନମନା ।

୨୧

ଝରକା ସେକଡ଼େ ତୁମେ
ଲୁଚି ଲୁଚି ଦେଖ
କେମିତି ହେଉଛି ମୁହଁ
ଏପାଖ ସେପାଖ ।

୨୨

ଜୀବନ ନଉକା ବାହି
ଆସି ଏତେବାର
ଭାବିଥିଲି ତୁମ ସହ
ହୋଇଯିବ ଭେଟ ।

୨୩

ତୁମେ କିନ୍ତୁ ଚାଲିଗଲ
ନକହିକି ମୋତେ
ଭଲ ପାଇ ଭୁଲିଗଲ
କେଡ଼େ ବେଗେ ସତେ ।

୨୪

ଦେହକୁ ଦେଉଳ କଲ
ଦିଅଁ ହୋଇଗଲି
ପ୍ରେମରେ ଡାକିଲ ମୋତେ
ଭକ୍ତ କରିଦେଲି ।

୨୫

କେଉଁ ଦୁଃସାହସ ନେଇ
କଲ ପ୍ରଚାରଣା
ସାମାଜ୍ୟମ ପ୍ରେମକୁ ମୋ
ଦେଲ ଯେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ।

୨୬

ମେଘକୁ ପଚାରି କହ
ବର୍ଷାର ବୟସ
କେବେ ହେବ ପ୍ରତିକୂଳ
ପ୍ରତ୍ୟାଶାର ଶେଷ ।

୨୭

ତୁମେ ମୋର ଆଶ୍ୱାସନା
ଆସନ୍ତା କାଲିର
ତୁମେ ମୋର ସମ୍ଭାବନା
ଭଗ୍ନ ହୃଦୟର ।

୨୮

ହଳଦୀ ରଙ୍ଗର ହସ
ତୁମ ଓଠଧାରେ
ଦୁଇଟି ଶିକାର କର
ଗୋଟିଏ ଗୁଳିରେ ।

୨୯

ତମ ଦେହେ ଚିରା ଶାଢ଼ୀ
ଅର୍ଶ ନୁଆ ଦିଶେ
ତୁମ ମୁହେଁ ହସ ଦେଖି
ଭଲପାଇ ବସେ ।

୩୦

ମାସ ସାରା ମନସ୍ତାପ
ଖାଲି ଯେ ହିସାବ
ପହିଲା ତାରିଖ ଦିନ
ଲାଗିଯାଏ ଭାବ ।

୩୧

ନୀଳ ନୀଳ ନିଦ କରେ
ନୀଳ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
ପଦେଅଧେ କଥା ପାଇଁ
କେତେ ଯେ ବାରଣ ।

୩୨

ଭାରି ଭାରି ଭରସାର
ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ନିଦ ନିଦ ଆଶ୍ୱପତା
ରଣାଘୁଲ ରାତି ।

୩୩

ଦୀପ ଆଲୁଅରେ ଦିଶେ
ନୂଆବୋହୁ ମୁହଁ
ଗୋଟାପାନ ପରି ମୁହଁ
ନାଲି ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ।

୩୪

ନୀଳ କଇଁ ପୋଖରୀକୁ
ରାତି ଆସିଗଲେ
ଆକାଶର ଚୋପାଜହ୍ନ
ପାଣିରେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେ ।

୩୫

ତୁମଠୁ ଦୂରତା ମୋର
ଯୋଜନ ଯୋଜନ
ଏଡ଼ାଇ ପାରେନି ତୁମ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଆହ୍ୱାନ ।

୩୬

ତୁମ ଆଖି ଉହାଡ଼ରେ
ଉଦାସୀନ ଭାବ
ମୁଁ କାହିଁ ଅଝଟ ହୁଏ
ତୁମେ କି ବୁଝିବ ।

୩୭

ଭଲ ହେଲା ଭୁଲିଗଲ
ମନୁ ଦେଲ ପୋଛି
ଫୁଲ ଶୁଖିଗଲେ
ମୁଁ ଯେ ମୃତ ମହୁମାଛି ।

୩୮

ତୁମ ଦେହ ଉତ୍ତାପରେ
ନିଶ୍ଵେ ଜଳିଯିବି
ଅତ୍ୟୁତ ହସ ନେଇ
ପଳାତକ ହେବି ।

୩୯

ତୁମର ପ୍ରେମିକ ଥିଲି
ସ୍ଵାମୀ ହୋଇଗଲି
ସାତଜନମକୁ ମୋର
ସାଥୀ କରିନେଲି ।

୪୦

ସୁନ୍ଦରପଣ ତୁମର
ଛୁଇଁବାକୁ ଗଲି
ବାହୁ ବନ୍ଧନରୁ ତୁମ
ପାରେନି ମୁକୁଳି ।

୪୧

ଶେଷରାତି ପାହାନ୍ତରେ
ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ ମୁହଁ
ରାତି ପାହିଗଲେ ତୁମ
ଆଖିରେ ଆଲୁଅ ।

୪୨

କାହାପାଇଁ ବଂଚିଛି ମୁଁ
ବର୍ଷବର୍ଷ ଧରି
କେମିତି ଭୁଲିବି ତାକୁ
ଭଲ ପାଇ ସାରି ।

୪୩

ଫୁଲ ମୁଠେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ
ତୁମ ଉପରକୁ
ଭାବନାହିଁ ଭଲପାଏ
କେବଳ ତୁମକୁ ।

୪୪

ଭାବନାରେ ଆସ ତମେ
ଚେତନାରେ ଆଅ
ନିଜର ନିଜର କହି
ପର ହୋଇଯାଅ ।

୪୫

ଜାଳିଦେବି ତୋ ଉପରେ
ସମୁଦାୟ ଲୁହ
ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତୋରୁ
ନେବି ମୁଁ ବିଦାୟ ।

୪୬

ବିଦାୟ ବିଦାୟ କ'ଣ
କହିଦେଲେ ହେଲା
ଆଖି ଥାଉ ଥାଉ ଅନ୍ଧ
ସତେ ହୋଇଗଲା ।

୪୭

ମଉଳିବା ପୁଲଟିଏ
ଖସିଛି ଡେମ୍ଫରୁ
କେତେ ଯେ ଖୋଜିଛି ତୋତେ
ହଜିବା ଆଗରୁ ।

୪୮

କଥା ଦେଇଥିଲ ସିନା
ହେଲେ ଆସିଲନି
ବହୁ ଖୋଜାଖୋଜି କଲି
ହେଲେ ପାଇଲିନି ।

୪୯

ରହିଯା ରହିଯା ଟିକେ
ଯାଆନାହିଁ ଦୂରେ
ଏତେଦିନ ପରେ ତୁହି
ମିଳିଛୁ ପାଖରେ ।

୫୦

ମନରେ ତୁ ମାନ କରି
କଥା ପାଇଲୁ
ମନକଥା ନକହିକି
ସବୁ ସାରିଦେଲୁ ।

୫୧

ବୁଝାଏ ଲୁହରେ ଦିଶେ
ସବୁତକ ମନ
ଦୂରରେ ଥାଇ ବି କରି
ପାରେ ଅନୁମାନ ।

୫୨

ତୁମେ ଯିବ ମୁଁ ବି ଯିବି
ଦୁନିଆରୁ ଚାଲି
ଛାଡ଼ିଦଳ କୋହ ସତେ
ଚୋରା ମରୁବାଲି ।

୫୩

ତୁମେ ତ ଆସିଲ ନାହିଁ
ମୋତେ କଥା ଦେଇ
ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଚାଲିଗଲା
ମୋତେ ଭୁଲିଯାଇ ।

୫୪

କଥାରେ କଥାରେ ମୋତେ
ଭୁଲାଇ ଯେ ଦେଲ
ଏଇନେ ଆସୁତ କହି
କୁଆଡ଼େ ରହିଲ ।

୫୫

ହଜିଲା ଦିନର କଥା
ସ୍ମୃତି ହୋଇଗଲେ
ଭିଜିଲା ରାତିର ଦେହ
ଓଦା ହୋଇଯାଏ ।

୫୬

ମୋ ଲେଖା ପଢ଼ିଲା ପରେ
ତୁମ ମୁହେଁ ହସ
ମୁଁ ଆସିଲେ ମୋ ପାଖକୁ
ଚାଣି ହୋଇଆସ ।

୫୭

ରାଣଦେଇ କହୁଛି ମୁଁ
ମରିଗଲା ପରେ
ରଖିଦେବ ମୋତେ ନେଇ
ମୋ ଶୋଇଲା ଘରେ ।

୫୮

ଚନ୍ଦନ ବନରେ ସାପ
ଗରଜିଲା ଭଳି
ତୁମ ଛାତି ତଳ ନିଆଁ
ଯାଏ ଜଳି ଜଳି ।

୫୯

ତୁଠ ପଥରଟେ ହୋଇ
ମୁଁ ପଡ଼ିଛି ଚାହିଁ
କେବେ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ଯିବ
ଏହି ବାଟ ଦେଇ ।

୬୦

ହସିଦେବ ମୁର୍କି ମୁର୍କି
ଘଷିଦେବ ଗୋଡ଼
ଲାଜରେ ହୋଇବ ସିଏ
ଖାଲି ଜଡ଼ସଡ଼ ।

୨୧

ଅସରାଏ ବର୍ଷାପରି
ଅଦିନ ମେଘରୁ
ବର୍ଷାଯିବ ଦେହସାରା
ଭଲ ପାଇବାରୁ ।

୨୨

ଭଙ୍ଗଟି କୋଳିଟେ ପାଇଁ
କେତେ ଅଳି କଲ
ତୋଳି ଦେଲି ଯେବେ କିନ୍ତୁ
ମନା କରିଦେଲ ।

୨୩

ତୁମେ ତ ବୁଝିଲ ନାହିଁ
କି ଦୁଃଖରେ ଅଛି
ମନରୁ କାହିଁକି ଦେଲ
ବିଲକୁଲ ଯୋଛି ।

୨୪

ଯେଉଁଦିନ ଜାଣିଲି ମୁଁ
ତୁମ ପରିଚୟ
ନୀଳ ଆକାଶେ ଦିଶିଲ
ନୀଳ ଜହ୍ନ ପ୍ରାୟ ।

୨୫

ମାଛି ଅଂଧାରରେ ତୁମ
ସାଂଗେ ଦେଖାହେଲା
ଜାଣି ଜାଣି ଜହ୍ନରାତି
ସତେ ଡେରିକଲା ।

୨୬

ତୁମ ମୁହେଁ ଖାଲି ଦିଶେ
ହସ ଆଉ ହସ
ରାଗିଯାଅ କିଏ କଲେ
ଥଙ୍ଗା ପରିହାସ ।

୨୭

କେତେବେଳେ ଅପରାହ୍ନ
କେବେ ସଞ୍ଜ ବେଳ
ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଛି ତୁମ
ଥୁବି କାଳ କାଳ ।

୨୮

ଚିଠିପଢ଼ି ଚିରିଦିଅ
ଛାଡ଼ି ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ
ମନରୁ ବି ପୋଛି ଦିଅ
ମୃତ ଇତିହାସ ।

କହୁ କହୁ ମନ | ଗାଁ

୨୯

ଚିଠିରେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ
ତୁମ ହସ୍ତାକ୍ଷର
ରଖିଛି ସାଇତି ଚିଠି
ବିଦାୟ ବେଳାର ।

୨୦

ଗଛରୁ ଶୁଖିଲା ପତ୍ର
ଝଡ଼ିଗଲା ପରି
ମନରୁ ମୋ ନିରବତା
ଦିଅ ଚିରିଚାରି ।

୨୧

ଅଜସ୍ର ପ୍ରେମର ତୁମେ
ଶାଖା ନଦୀଟିଏ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନାର
ସନ୍ତକ ଗୋଟିଏ ।

୨୨

କେତେ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ତୁମେ
ଆସନ୍ତ ଏଠାକୁ
ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ମୋ ଭିତର
ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନଟିକୁ ।

୭୩

ସମସ୍ତେ ମରିବେ ଦିନେ
ମୁଁ ବି ମରିଯିବି
ଭିନ୍ନ-ଏକ ପୃଥିବୀରେ
ତୁମକୁ ଭେଟିବି ।

୭୪

ଭାରି ମନେପଡ଼େ ତୁମ
କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ମୁହଁ
ଏଡ଼େ ଅଭିମାନୀ ତୁମେ
କାହିଁ ଭଲ ପାଅ ।

୭୫

ତୁମେ ଥିଲ ଦୁଇଜଣ
ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମିକା
ହାତଛାଡ଼ି ବାଲିଗଲ
ଦିହେଁ ଏକା ଏକା ।

୭୬

ବର୍ଷବର୍ଷ ବିତିଗଲା
ଖେଳ ସରିଗଲା
ଭଲ ପାଇବା ନାଆଁରେ
ଭୁଲ ହୋଇଗଲା ।

୭୭

ମୁଁ ବୁଲୁଛି ଏକା ଏକା
ନପାଳ ତୁମକୁ
ମୁଁ ନିଦୁଛି ଖାଲି ମୋର
ଏକାକୀ ପଶକୁ ।

୭୮

ଦୂରରେ ଶୁଭୁଛି ତୁମ
ପାଦଶବ୍ଦ ମୋତେ
ବୁଝେଇାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା
ବଂଚିବି କେମନ୍ତେ ?

୭୯

ତୁମ ଆସି ତୁମ ଓଠ
ତୁମ ଆଖି ଧାରେ
ବଂଚିଛି ମୁଁ ବଞ୍ଚୁଥିବି
ଥିବି କାଳେ କାଳେ ।

୮୦

ଭଲପାଇ ଭୁଲିଗଲା
ଚାଲିଗଲା ଦୂରେ
ମୁଁ ଭାସୁଛି ମୋ ଭାଗ୍ୟର
ମଝି ସମୁଦ୍ରରେ ।

୮୧

ଆଖିତୁମ ଛଳ ଛଳ
ମନେ ଉଠେ କୋହ
ତଥାପି ମୁଁ ରାଗିଗଲେ
କେତେ ଯେ ବୁଝାଅ ।

୮୨

ତୁମେ ଥିଲେ ମୁହିଁ ଭାବେ
ନିଜେ ସୁରକ୍ଷିତ
ତୁମ ବିନା ମୁହିଁ ଜଣେ
ନିହାତି ଅକ୍ଷିତ ।

୮୩

ଟୋପା ଟୋପା କାକରରେ
ଗଢ଼ାତମ ଦେହ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ସଦା
ଝଟକୁଛି ମୁହିଁ ।

୮୪

ଖୋଲାମୋଲା ଦରଜାରେ
ପତଳା ପବନ
ଦେହରେ ମନରେ ଆଶେ
ସୁଖ ଶିହରଣ ।

୮୫

କାହାର ଏ ବଂଶୀସ୍ବନ
ଯମୁନା କୂଳରେ
କାହାର ଏ ରାଧା ଡାକ
ଥରିଲା ଓଠରେ ।

୮୬

ଝରକା କଡ଼ରେ ଥିବା
ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ
ତୁମ ମୁହଁ ଦିଶିଯାଏ
କେବେ ଥରେ ଥରେ ।

୮୭

ଆଖି ତୁମ ଛଳ ଛଳ
ଦିଶୁଛି କାହିଁକି
ମୁଁ ନଥିଲା ବେଳେ କିଏ
କିଛି କହିଲାକି ?

୮୮

ଝାଲରେ ଓଦା ହୋଇଛି
ସର୍ବାଙ୍ଗ ଶରୀର
ମନରୁ ଲିଭିନି ଦାଗ
ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋର ।

୮୯

ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଲି ମୁଁ
ତାକୁ ତା'ର ଘରେ
ଗୋଟିଏ ବି ତାରା ନାହିଁ
ଆଜି ଆକାଶରେ ।

୯୦

ଫୁଲପରି ଫୁଟୁଥାଅ
ଆଜୀବନ ତୁମେ
ବାସ୍ନା ତୁମ ବାଣୁଥାଅ
ଏହି ଧରାଧାମେ ।

୯୧

ଆଗକୁ ଚାଲଇ ରାସ୍ତା
ନସରିବା ଯାଏଁ
କାଳେ ତୁମେ ଦେଖାଦେବ
ମୋର ଭ୍ରମ ହୁଏ ।

୯୨

ତୁମେ ତ ବରଷିଗଲ
ଯିବା ବାଟ ଭାଙ୍ଗି
ମେଘ କ'ଣ କାନ୍ଦିଲାକି
ଖାଲି ତୁମ ଲାଗି ।

୯୩

ଭଲକି ଜାଣିଛ ତମେ
ମୋର ପରିଚୟ
ତମ ବିନା ଜୀବନ ମୋ
ଅନ୍ଧକାରମୟ ।

୯୪

କେଉଁଠୁ ଆସିଲ ତମେ
କେଉଁଠାକୁ ଯିବ
ଗରଜୁଛ ଖାଲି ତମେ
କେବେ ବା ବର୍ଷେବ ।

୯୫

ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ବିତେ
ସମୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟେ
ଭୁଲିଯିବନି ତ ମୋତେ
ଶେଷ ସମୟରେ ।

୯୬

ଲାଜ କର କାହିଁ ମୋତେ
ପେଟେ ଭୋକ ଥାଇ
ମନଭରି ଖାଅ ତୁମେ
ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ।

୯୭

ସକାଳ ଛାତିରେ ଯେବେ
ତୁମ ରାତି ପାହେ
ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ତୁମ
ନିଆଁ ଲାଗିଯାଏ ।

୯୮

ବେଳକାଳ ଦେଖୁଥାଏ
ବିବର୍ଣ୍ଣ ସଞ୍ଜରେ
ବ୍ୟସ୍ତ ଅପରାହ୍ନଟିଏ
ଯିବା ପରେ ପରେ ।

୯୯

ଯେଉଁଠି ବି ଥାଅ ତୁମେ
ପାଶୋରି ନଦିଆ
ଜନମ ଜନମ ସାଥୀ
ହୋଇ ରହିଥାଅ ।

୧୦୦

ତୁମେ ଥିଲ ନାହିଁକା ମୋ
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସ୍ବପ୍ନର
ତୁମେ ଥିଲ ଅଯାଚିତ
ସ୍ନେହର ଭଣ୍ଡାର ।

୧୦୧

ତୁମେ କ'ଣ ଜାଣନାହିଁ
ତୁମ ଅପେକ୍ଷାରେ
କେମିତି କରୁଛି ଦିନ
ବଞ୍ଚି ରହିବାରେ ।

୧୦୨

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶରେ ମୋର
ଦୁଃସ୍ ପାଗଳାମି
ତୁମ ବିନା ଚାରିଆଡ଼
ଶୁଷ୍କ ମରୁଭୂମି ।

୧୦୩

ରକ୍ତ ମୋ ବରଫ ହୁଏ
ତୁମେ ଆସିଗଲେ
ତୁମ ଗାଆଁ ଶୀତ ରତ୍ନ
ଏଠି ଘୁରିବୁଲେ ।

୧୦୪

ଓଦା ତା'ର ଡେଣା ଦେଖ
ଭିଜି କାକରରେ
ବେଳେବେଳେ ଲାଖୁ ରହେ
ମୋ ଓଠ ହସରେ ।

୧୦୪

ପବନ ପହଁରୁଥିଲା
ତୁମ ଗାଆଁ ଦେଇ
ମେଘର ଓଡ଼ଣା ତଳେ
ମୁହଁକୁ ଲୁଚାଇ ।

୧୦୬

କେତେକାଳୁ ଦେଖାନାହିଁ
କେଉଁଠି ବା ଥିଲ
ଖୋଜି ଖୋଜି ଅକିଲିଶି
ମୁଁ ଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ।

୧୦୭

ଆଖିତୋର ପାଣିଖରା
ପରି ଯେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ଦୃଷ୍ଟି ତୋର ବୁଲିଆସେ
ସାରା ଭୂମଣ୍ଡଳ ।

୧୦୮

ଗୋଲାପର କଣ୍ଠା ତୁମେ
କେତେ ତାହଣ ସତେ
ହୃଦୟକୁ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ
ଛୁଇଁଯାଅ ମୋତେ ।

୧୦୯

ଦୂରରୁ ଶୁଭୁଛି ତୁମ
ମିଠା କଣ୍ଠସ୍ବର
ଲାଜରେ ଲାଜେଇ ଯାଏ
ଭିତରଟା ମୋର ।

୧୧୦

ଝଡ଼ ଝଡ଼ ଲାଗେ ଆଜି
ଉଦାସ ରାତିରେ
ସବୁରାତି ଏହିପରି
ତୁମେ ଗଲା ପରେ ।

୧୧୧

ଅନ୍ଧାର ଓହ୍ଲେଇଗଲା
ଆଖିପତା ତଳେ
ମୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ହସୁଥିଲା
ଆଜି ସଞ୍ଜବେଳେ ।

୧୧୨

କେଉଁଠି ଲୁଚେଇ ରଖ
ମନଗଢ଼ା ସ୍ବର
ଶୁଣିବାକୁ ସ୍ବପ୍ନ ତୁମ
କଣ୍ଠର ଲହରୀ ।

୧୧୩

ରୂପା ସବାରିରେ ଦେଖ
ସୁନାର କନିଆ
ତୁମ ହାବଭାବ ଦେଖି
ଯେ କେହି ଛାନିଆ ।

୧୧୪

ତୁମ ପାଶେ ଧରାଦେଲି
ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ମୋର
ତୁମେ ଏକ ଭଗ୍ନମନ
ଅଲୋଡ଼ା ସ୍ବପ୍ନର ।

୧୧୫

କୋଇଲି କଣ୍ଠରେ ମିଠା
ଫଗୁଣ ଆସିଛି
ଦିନ ଦିନ ଧରି ତାକୁ
ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ।

୧୧୬

କବାଟ ପାଳରୁ ଜହ୍ନ
ଯେବେ ଦେଖାଦିଏ
ଅନ୍ଧାର ଭିତରୁ ତୁମ
ମୁହଁ ଦିଶିଯାଏ ।

୧୧୭

ପଚାରନି ମୋତେ କିଛି
ତୁମ ରାଣ ଦେଇ
କେଉଁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲି
ତୁମକୁ ନକହି ।

୧୧୮

କାହା ଡାକ ମୋତେ ଶୁଭେ
ଅଥୟ ମୁଁ ହୁଏ
କାହା ଦେହ ପରଶରେ
ନିଦ ଭାରିଯାଏ ।

୧୧୯

ମୁଁ ଜାଣେନି କାହିଁ ତୁମେ
ନିଜ ନିଜ ଲାଗ
ଭରିଦିଅ ମୋ ମନରେ
ନୀଳ ଅନୁରାଗ ।

୧୨୦

ତୁମେ କୁହ ମିଛ ଯାହା
ମୁଁ କହୁଛି ସତ
ମୁଁ ଯାହା କରୁଛି କେହି
ଦେଖୁନାହାନ୍ତି ତ !

୧୨୧

ଶୁଣି ପାରୁଛି ମୁଁ ତୁମ
ହୃଦୟର ସ୍ଵର
ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ ତୁମ
ପ୍ରୀତିର ସମ୍ଭାର ।

୧୨୨

କେମିତି ଆଣିଲ ତାକୁ
ମୋ ପାଖକୁ ଡାକି
ତୁମେ ମୋର ମନକଥା
ଜାଣିପାରିଲ କି !

୧୨୩

ଠେଲିଦିଅ ନାହିଁ ମୋତେ
ଦୂରକୁ ଦୂରକୁ
ସଂଦେହ କରନି ମୋର
ଭଲ ପାଇବାକୁ ।

୧୨୪

ଦିଇପଟ ପାଣିକାଟ
ଟୋପାଏ ସିଂଦୁର
ଏତିକିରେ ତୁମସହ
ବାଂଧୁଲି ସଂସାର ।

୧୨୫

ସୁଶୀତଳ ଶୀତରାତି
ଜହ୍ନରେ ଭିଜିଛି
ଫୁଲ୍ ପିନ୍ଧା ଝିଅଟିକୁ
ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖାଉଛି ।

୧୨୬

ନିଜେ ମୁଁ ମାପୁଛି ନିଜ
ଚାଟି ରାତିସାରା
ନିଜହାତେ ନିଜେ ମୁହଁ
ଦେଉଅଛି ଧରା ।

୧୨୭

କାହାର ଏ ପାଦଶବ୍ଦ
କାହା କଣ ସ୍ବର
ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗେ ମୋତେ
ଯେମିତି ନିଜର ।

୧୨୮

ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ଭଳି ସେ
ଚହ ଚହ ନାଲି
ଚୋରା ଚାହାଣୀକୁ ତା'ର
ହୁଏନାହିଁ ଭୁଲି ।

୧୨୯

ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଆଖିରୁ ମୋ
ପାଣି ଗଲା ମରି
କିଛି ତୁମେ କହିଲାନି
କାହିଁ ସ୍ଥିର କରି ।

୧୩୦

ଆକାଶର ଅଗଣାରେ
ତାରା ଫୁଲ ଫୁଟେ
ତୁମ କଥା ଭାବି ଭାବି
ସାରା ରାତି କଟେ ।

୧୩୧

ମୁଣ୍ଡ ମୋ ଆଉଁଷି ଦେଇ
ପଚାରିଲ କିଏ
ଗଦା ଗଦା ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ
ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ।

୧୩୨

ମୁରୁକି ହସିଲ ତୁମେ
ଦେଖୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲ
ମୁଁ ସେଠାରେ ଥିବାଯାଏ
ମୋତେ ଦେଖୁଥିଲ ।

୧୩୩

ପରାଣ ଦେଲି ଉଜାଡ଼ି
ତୁମରି ପ୍ରେମରେ
ହୃଦୟେ ବସାଇ ଦେଲି
କେତେ ସରାଗରେ ।

୧୩୪

ରାଣଦେଇ କହିଥିଲି
କଥା ରଖୁଲନି
ଆସିବ ଆସିବ କହି
ଆସି ପାରିଲନି ।

୧୩୫

ତୁମକୁ ମୁଁ ଭଲପାଏ
ପ୍ରାଣଠାରୁ ବଳି
ତୁମ ବିନା ଚାରିଆଡ଼
ଲାଗେ ଖାଲି ଖାଲି ।

ଜୀବନ / ମୃତ୍ୟୁ

କହୁ କହୁ ମନ | ୫୧

୧

ଭିତର ଓ ବାହାରର
ସୂକ୍ଷ୍ମ ବ୍ୟବଧାନ
ସନ୍ଦେହ ଘେରରେ ଦିଶେ
ମୃତ୍ୟୁର ସମାନ ।

୨

ଏକା ଏକା ଆସିଛି ମୁଁ
ଏକା ଯିବି ତାଲି
ଯେତେ ଯିଏ ସାଂଗସାଥୀ
ସବୁ ଯିବେ ଭୁଲି ।

୩

ବଂଚିବାର ବର୍ଷବୋଧ
ପଡ଼ି ନଜାଣିଲେ
ଜୀବନକୁ ଜିଇଁ ହୁଏ
ନାହିଁ କେବେ ହେଲେ ।

୪

ଆଖି ପଲକରେ ଦିଶେ
ଅଂଧକାର ରାତି
ଚାରିଆଡ଼େ ଛାଇଯାଏ
ଦୁଃଖ ଅସରନ୍ତି ।

କହୁ କହୁ ମନ | ୫୩

୫

ସକାଳର ଶୁଭ୍ରତାରେ
ସତେ ସମୟ
ଜୀବନକୁ କରିଦିଏ
ସମ୍ଭାବନାମୟ ।

୬

ସକାଳରୁ ସଞ୍ଜ ଯାଏ
ପ୍ରତିଟି ଘଟଣା
ସମୟର ସାଗରରେ
କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଲିକଣା ।

୭

ମଧ୍ୟାହ୍ନର ମାନଚିତ୍ର
ମାନସ ପଟରେ
ଆଙ୍କିଦିଏ ଗୌରୁତାର
ଛବି ତା' ଭିତରେ ।

୮

ଜୀବନର ରେଳପଥେ
କାହିଁ କେତେ ଦୌଡ଼
ହାରିବାର ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ
ଭୁଲ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ।

୯

ବେଗଗାମୀ ରେଳଯାଏ
ବହୁ ପଥ ମାଡ଼ି
ଦୁଃଖସୁଖ ସବୁ ନିଏ
ଆପଣାର କରି ।

୧୦

ମୁଣ୍ଡ କୋଡ଼ି ଚାଷୀ କାନ୍ଦେ
ହିଡ଼ ମୁଣ୍ଡେ ବସି
ମରୁଡ଼ି ତା' କାଳ ହେଲା
ଦୁଃଖ ରାଶି ରାଶି ।

୧୧

ବାର ମାସେ ତେର ପର୍ବ
ଯାନିଯାତ୍ରା କେତେ
ତିଥିବାର ନକ୍ଷତ୍ରରେ
ପାଲୁ ଯେତେ ଯେତେ ।

୧୨

ମେଘ ଯେବେ ବର୍ଷିଯାଏ
ଗାଆଁ ମାଟି ଦେହେ
ଓଦା ଓଦା ଆଖିପତା
ବୁଜି ହୋଇ ଯାଏ ।

୧୩

ବହୁଦୂରେ ରହିଲା ସେ
ନିକାଞ୍ଚନ ଦ୍ଵୀପ
ତଥାପି ଡରାଏ ବୁଢ଼ୀ
ଅସୁରୁଣୀ ଗପ ।

୧୪

ନୀଳ ଦରିଆର କୁଳେ
ଘାଞ୍ଚି ନୀଳବନ
ନାନା ଜାତି ପକ୍ଷୀ ସେଠି
ଜମାନ୍ତି ଆସ୍ଥାନ ।

୧୫

କଥାକୁ ମୋ କାନେଇକି
କିବା ସୁଖ ପାଅ
ପାଖକୁ ଆସିବ କ'ଣ
ଦୂରେ ଚାଲିଯାଅ ।

୧୬

କିଛି ସତ କିଛି ମିଛ
ମିଛ ମିଛ ସତ
କହିଦିଏ ସହିଯାଏ
ଅଭ୍ୟାସ ବଶତଃ ।

୧୭

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରହତାରା
ଥଲେ ବି ଦୂରରେ
ଜୀବନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
ସେମାନଙ୍କ ଠାରେ ।

୧୮

ମନରେ ବ୍ୟଥା ଶରୀର
କର୍ମ କରିଯାଏ
ଜୀବନ କାଳଟି ତା'ର
ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୁଏ ।

୧୯

ସ୍ୱପ୍ନମୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟ
ଜୀବନର ପଥେ
ଘଟଣା ଓ ଦୁର୍ଘଟଣା
ଆସେ କେତେ କେତେ ।

୨୦

ଅନ୍ଧାରୀ ଜୀବନେ କେବେ
ହେବ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ
ଅନ୍ଧ ହେବ ଜୀବନରୁ
ଦୁଃଖ ସମୁଦାୟ ।

୨୧

ସୁହାଜଳା ଭଳି କଥା
କେତେ ଯେ କହିବି
ଅଣ୍ଟିରେ ଛୁରାକୁ ରଖି
ତଣ୍ଟି କାଟୁଥିବି ।

୨୨

ସୁତି ହୋଇ ଦେଖାଦିଅ
ବୁଝାଏ ଲୁହରେ
ଫୁଲ ହୋଇ ରହିଥାଅ
ମୋ ଶବାଧାରରେ ।

୨୩

ନିଃସହାୟ ମନେହୁଏ
ପରମାୟୁ ମୋର
ଅପେକ୍ଷା କରିଛି କେବେ
ଶେଷ ହେବ ତା'ର ।

୨୪

କୋମଳ ଶିଶୁଟି ପରି
ନିରୋଳା ଆକାଶେ
ଅନାଇଲି କେବେ ମୋର
ଖେଳ ହେବ ଶେଷ ।

୨୫

ମୋ ଅତିମ ଦିନ ଯେବେ
ହେବ ଉପସ୍ଥିତ
ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଚାଲି ବୋଲି
ଚାଲି ଦେବନି ତ !

୨୬

ଶିବାଧାରେ ମୋ ରଖୁବ
ତୋଡ଼ାଏ ଗୋଲାପ
ମୁଣ୍ଡଗୁଞ୍ଜି ମାପୁଥିବ
ଦେହର ଉତ୍ତାପ ।

୨୭

ଯେତେଯାହା ଘଟିଥିଲା
ଜୀବନ ଦଶାରେ
ସବୁଆଜି ମନେପଡ଼େ
ବ୍ୟସ୍ତ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାରେ ।

୨୮

ବହୁ ଦିନୁ କହିଥିଲି
ତୁମ ଆଗୁ ଯିବି
ଆଗେ ମୋର ଚାଲିଗଲା
କେମିତି ବଞ୍ଚିବି ?

୨୯

ଚାରିଆଡ଼ ଦେଖ ଆଜି
ଗହଳ ଚହଳ
କିଏ କିଏ ଆସିଛନ୍ତି
ଧରି ଫୁଲମାଳ ।

୩୦

ଏଇ ଚିକେ ପରେ ଯିବି
ମୁଁ ଯେ ଶୁଶାନକୁ
ଛାଡ଼ି ଜାତି ପରିଜନ
ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ।

୩୧

ଶରୀର ମୋ ଲୀନ ହେବ
ପଞ୍ଚମହାଭୂତେ
ଛାଡ଼ିଯିବି ଯାହା ଅର୍ଜ
ଥିଲି ଏ ଜଗତେ ।

୩୨

ତୁମେ ଗଲ ମୁଁ ବି ଯିବି
ସବୁ ଯିବେ ଚାଲି
ହାତଧରି ଥିଲି ତୁମ
ଲାଗେ ମୋତେ କାଲି ।

୩୩

କେତେ ଜତନରେ ଗଢ଼ି
ଥିଲେ ଏ ସଂସାର
ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଚାଲି
ଗଲ ଆରପୁର ।

୩୪

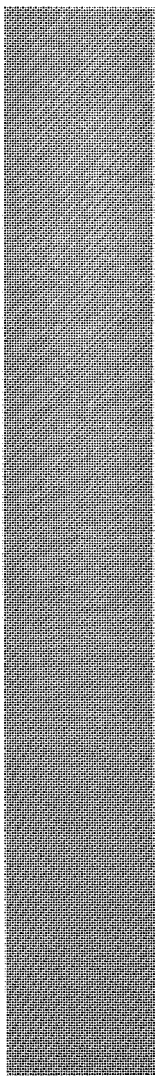
ଜଳନ୍ତା ଯୁଦ୍ଧରେ ଦେଖେ
ତୁମେ ଜଳୁଥିଲ
ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ତୁମେ
ପାଉଁଶ ହୋଇଲ ।

୩୫

ସେମାନେ ଗଲେଣି ଚାଲି
କାହିଁ କେତେ ଦିନୁ
ଏକାକୀ ରହିଛି ଏଠି
ଦିନ ଗଣୁ ଗଣୁ ।

୩୬

ଜାଣିଥିଲି ବୁଢ଼ାହୋଇ
ଲୋକ ମରିଯାଏ
ମୋ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ମୁଁ
ଜାଣିନି ଏଯାବତ୍ ।

୩୭

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସରିଆସେ
ରାସ୍ତା ଜୀବନର
ମାରିନିଅ ଯେତେ ଯାହା
ତୁମର ଦର୍ଜାର ।

୩୮

ପ୍ରତିଟି ନିଃଶ୍ୱାସ ପାଇଁ
ଚାଲିଛି ସଂଗ୍ରାମ
ପ୍ରତିଟି ବିଶ୍ୱାସେ ବଂଧା
ଏହି ଧରାଧାମ ।

୩୯

ଧାସେ ଜୀବନ ଲୋଡୁଛି
ଟୋପାଏ ସମୟ
ସବୁକିଛି ଲାଗେ ଏଠି
ବିସ୍ମୟ ବିସ୍ମୟ ।

୪୦

ମାରିଦେଲେ ମାରିଦିଅ
ଘୋଷାରନି ମୋତେ
ସବୁକିଛି କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ
ପାର୍ଥବ ଜଗତେ ।

୪୧

ଜୀବନଟା ଦେଖ ଏକ
ରଥ ଖାତା ଭଳି
ଯିଏ ଯାହା ପାରୁଛି ତା
ଗାରେଜ ଦେଲାଣି ।

୪୨

ନିନ୍ଦନାହିଁ କର୍ମଫଳ
ଭୋଗୁଛ ଯାହାକୁ
ମନବଳାଅ ନିଷ୍ଠାମ
କର୍ମ କରିବାକୁ ।

୪୩

ପ୍ରାପ୍ତି ଆଉ ଅପ୍ରାପ୍ତିର
ଶେଷ ପାହାଚରେ
ହଜିଯିବି ନିମିଷକେ
ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାରେ ।

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ । ୬୩

୪୪

ଜୀବନଟା ଲାଗେ ଏକ
ପାଙ୍କା ତୁଳ୍ ଖାତା
ଗପ ସବୁ ଯେଉଁଠାରେ
ଦୁର୍ବୋଧ୍ୟ କବିତା ।

୪୫

କିଏ ଶୁଣାଇବ ଆଉ
ଜୀବନର ଗୀତ
ଭିତରେ ଭିତରେ ମୁଁ ଯେ
ହେବି ଭୟଭୀତ ।

୪୬

ରଙ୍ଗରେ ଭିଜି ଯାଉଛି
ତୁମ ଆହ୍ୱାନତା
ପୋଛିଦେଇ ମୋ ଭିତର
ତରଳ ଶୂନ୍ୟତା ।

୩

ସତ୍ୟ

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ | ୨୫

୧

ମାଟିର ମଥାନ ପରେ
ଉଡ଼େ ଭସାମେଘ
ବର୍ଷେ ନାହିଁ ବୁଲୁଥାଏ
ଏପାଖ ସେପାଖ ।

୨

ସମୟ ବଦଳୁଥାଏ
ଜିଜ୍ଞାସା ରାସ୍ତାରେ
ରତ୍ନକୁ ଚାଲିଥାଏ
ଦେହର ସହରେ ।

୩

ସମୟର ଶୋଭାଯାତ୍ରା
ରତ୍ନରୁ ରତ୍ନକୁ
ବୟସର ବିକର୍ତ୍ତନ
ଆୟୁଷ ଦେହକୁ ।

୪

ବର୍ଷାକରେ ଆଲୋଡ଼ିତ
ଖରାର ସହର
ସହିଥାଏ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା
ନିର୍ଦ୍ଦୟ ମେଘର ।

୪

ସଂଚିତ ସାମର୍ଥ୍ୟ ସବୁ
ଏକ ହୋଇଯିବ
ଭୀରୁତାର ଭଂଗାପୋଲ
ଭୁଷ୍ଟୁଡ଼ି ପଡ଼ିବ ।

୬

ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇବ ନଦୀ
ସାଗର ଦେହରେ
ଜଞ୍ଜାସବୁ ଲୁଚିଯିବେ
ଅନୁଗୋଚନାରେ ।

୭

ଆକାଶର ବିଶାଳତା
ମାପେ ମନପକ୍ଷୀ
ସାଗରର ଗଭୀରତା
ନଜରରେ ରଖି ।

୮

ସୂର୍ଯ୍ୟଭଳି ସତ୍ୟସିଏ
ଶକ୍ତ ଓ କଠୋର
ସ୍ଥିର ପୁଣି ଜଳ ଭଳି
ମଝି ସମୁଦ୍ରର ।

୯

ସୀମାହୀନ ନୀଳିମାର
ବ୍ୟସ୍ତ ଉପକୂଳ
ରହିଛି ସେ କେଉଁକାଳୁ
ଥିବ କାଳ କାଳ ।

୧୦

ଆଦୋଳିତ ଆଲୋକରେ
ଝଡ଼ର ପ୍ରଳୟ
ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ସମାଜକୁ
କରେ ବିଷମୟ ।

୧୧

ଦୁଃଖଟିକୁ ବାଣିଦେଲେ
କମେ ଧୀରେ ଧୀରେ
ସୁଖ ବାଣିବାରେ କ୍ରମେ
ତାହା ବଢ଼ିଥିଲେ ।

୧୨

ମୁହାଣଟି ମିଳନର
ଅଟେ ଜନ୍ମସ୍ଥାନ
ନଦୀ ସାଗରର ଦେହେ
ସୁଅଇ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ।

୧୩

ଧାରକଥା ଧାରେ ଚାଲି
ସବୁ ଧାର ଧାର
ଧାରପାଣି ପଥରକୁ
କାଟେ ବରାବର ।

୧୪

ଜୀବନ ଆସୁଛି ସରି
ବ୍ୟଥା ସବୁ ନାହିଁ
ଗଛ ଆସି ବୁଡ଼ା ହେଲା
ଫୁଲ ଫୁଟୁନାହିଁ ।

୧୫

ଦିନ ଦିନ ଅପେକ୍ଷାରେ
ମନ ମରିଯାଏ
ଦିନ ସରିଯାଏ ସିନା
ଚିହ୍ନ ରହିଯାଏ ।

୧୬

ଅଜର ଅମର ଆତ୍ମା
ରହେ ଅମଳିନ
ଶରୀର ତ ନଷ୍ଟଯାଏ
କ୍ଷଣିକ ଜୀବନ ।

୧୭

କାମନାର କାମଧେନୁ
ଜମିଦାରୀ ଠାଣି
ସୁଖପରେ ଦୁଃଖ ଦିଏ
ସତେ ଜାଣି ଜାଣି

୧୮

ଜହରର କୁଆରଟା
କେଡ଼େ ଭୟଙ୍କର
ଦେହମନ ଭେଦେ ତାକୁ
ଦୂରରୁ କୁହାର ।

୧୯

ଚାରିକଡ଼ ସ୍ୱର୍ଗଦିଶେ
ସ୍ୱଚ୍ଛ ଓ ନିର୍ମଳ
ପରିତ୍ୟକ୍ତ ପୃଥିବୀରେ
ଦୁଃଖ ମାଲ ମାଲ ।

୨୦

ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ସମୟର
କେଡ଼େ ଟାଣପଣ
ଅଧାର ଏ ଆଦୁରତା
କରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ।

୨୧

ଶାତରେ ଶୋଇଛି ମୋର
ସୁଶୀତଳ ସୁଖ
ଦୁଃଖରେ ଡାକିଛି ଖାଲି
ନାରାୟଣ ରଖ ।

୨୨

ରତ୍ନମାନେ ଆସୁଥା'ନ୍ତି
ଏକ ପରେ ଏକ
ମୋହିନୀ ମାଟିରେ ରଟି
ତାଣ୍ଡବ ଅନେକ ।

୨୩

ଅନ୍ଧାର ରହସ୍ୟ ଭେଦି
ରାତି ଆସେ ପାହି
ସକାଳ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଚାହେଁ
ସବୁ ଭୁଲିଯାଇ ।

୨୪

ଆନ୍ଦୋଳିତ ଆକାଶରେ
ଝଡ଼ର ପ୍ରଳୟ
ମୁଠା ମୁଠା ଆଲୋକକୁ
କରେ ବିଷମୟ ।

୨୫

ମେଘକର ଆତନ୍ୟତା
ଆକାଶର ଦେହେ
ଝୁଲୁଛନ୍ତି କେଉଁକାନ୍ତ
ଶୂନ୍ୟରେ ଏଯାବତ୍ ।

୨୬

ସମସ୍ତେ ମରିବେ ଦିନେ
ମୁଁ ବି ମରିଯିବି
ମରିବା ତ ଧୂବସତ୍ୟ
ପ୍ରମାଣ କରିବି ।

୨୭

ହତ୍ୟା ଅପବାଦ ଭୟ
କରଇ ବ୍ୟଥୁତ
ଲୁଟି ଲୁଟି ବୁଲିଲେ ବି
ସତ ଖାଲି ସତ

୨୮

ସୂର୍ଯ୍ୟ କାହିଁ କହିବ ଯେ
କେଉଁଠି ଉଇଁବ
ସକାଳ ଖରାକୁ ଦେଖି
ରାତି ପାହିଯିବ ।

କହୁ କହୁ ମନ | ୭୩

୨୯

ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ ବିତେ
ରତ୍ନ ବି ବଦଳେ
ନିଜ ନିଜ କହି ପର
ହୋଇଗଲା ପରେ ।

୩୦

ନିଆଁରେ ଜଳିବ ଦେହ
ଶୂନ୍ୟ ଯିବ ମିଶି
ଛାଡ଼ିବ ଆତ୍ମା ଶରୀର
ଯିବ ହସି ହସି ।

୩୧

ମୋ ଦୁଃଖରେ ମୁଁ ଅଛି
(କାହାର) କିବା ଯାଏ ଆସେ
ମାଟିରୁ ଆସିଛି ଦେହ
ମାଟିଦେହେ ମିଶେ ।

୩୨

ସବୁଦିନ ସବୁ ରାତି
ସେହି ଏକା ପରି
ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ମନ
ହୁଏନି ପାଶୋରି ।

୩୩

ପବନ ଉଡ଼େଇ ନିଏ
ନିମିଷକେ ମୋଘ
ଧୀରେ ଧୀରେ ବଦଳାଇ
ଦିଏ ପାଣିପାଗ ।

୩୪

ରାତିହେଲେ ଆକାଶଟା
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ
ମାଟିରୁ ଗଢ଼ା ଦେହଟା
ମାଟିରେ ହିଁ ମିଶେ ।

୩୫

ଖରା ଅଛି ବର୍ଷା ଅଛି
ଶୀତ ଓ କାକର
ପରିଚିତ ପୃଥିବୀରେ
ସବୁ ଆପଣାର ।

୩୬

ଜନ୍ମପରେ ମୃତ୍ୟୁ ଆସେ
ଦିନ ପରେ ରାତି
ହସକାର ଦୁଃଖସୁଖ
ଦୁନିଆର ରାତି ।

୩୭

ଦିନର ଆଲୋକ ଆଉ
ରାତିର ଅନ୍ଧାର
ସୁଖଦୁଃଖ ହସକାନ୍ଦ
ଭରା ଏ ସଂସାର ।

୩୮

ଫଳଭାରେ ଯେମିତିକା
ଗଛ ନଇଁଯାଏ
ଜଳ ଭାରେ ମେଘଖଣ୍ଡ
ମଥାକୁ ନୁଆଁଏ ।

୩୯

ଅସରାଏ ବର୍ଷଯାଏ
ମେଘଯାଏ ଭିଡ଼ି
କିଏସେ ନଥାନ୍ତି ପାଶେ
ଧରିବାକୁ ଭିଡ଼ି ।

୪୦

ଭେକ ଥିଲେ ଭିକ ମିଳେ
ମିଳେ ସବୁକିଛି
ଛାତିତଳେ ଛୁରା ଗୋଜି
କାହିଁସେ ବୁଲୁଛି ।

୪୧

ସମୟ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲା
ପାଖ ସେସନରେ
ବିଦାୟ ନେଇକି ମୋଠୁ
ଚାଲିଲା ଆଗରେ ।

୪୨

ଅସ୍ଥିର ଦେବାଙ୍କ ମଥା
ଆପେ ନଇଁଯାଏ
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିର କଥା
ମନେ ରହିଯାଏ ।

୪୩

ପାହାଡ଼ର ପାଦଦେଶ
ଝରଣା ବହୁଛି
କେତେକେତେ ଖାଲଡ଼ିପ
ଡେଇଁ ଆସୁଅଛି ।

୪୪

ସଫଳ ସବୁଜ ଲତା
ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ଯାଏ
ଦିନରାତି ଚାରିଆଡ଼
ରଞ୍ଜା ଖୋଜୁଥାଏ ।

୪୫

ବୃକ୍ଷଦେହୁ ଡାହି ଖସେ
ଡାଳରୁ ପତର
ଜୀବନଟା ଯିବା ପାଇଁ
କେତେ ଯେ ମାତର ।

୪୬

ମନକୁ ମୋ କାବୁକରେ
ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟର ସ୍ୱର
ଦିନକୁ ମୋ ବଂଦୀ କରେ
ଅବୃତ୍ତ୍ୟ ଅନ୍ଧାର ।

୪୭

ପାପ ଅଛି ପୁଣ୍ୟ ଅଛି
ଅଛନ୍ତି ଈଶ୍ବର
ପାପଭାର ବଢ଼ିଗଲେ
ନୂଆ ଅବତାର ।

୪୮

ମାଆକୋଳେ ଶୋଇ ଦେଖୁ
ଥିଲି ଯେତେ ସ୍ବପ୍ନ
ସବୁ ସ୍ବପ୍ନ ସତ୍ୟ ହେଲା
ହୋଇଲି ମୁଁ ଧନ୍ୟ ।

୪୯

କରମରେ ଲେଖାଅଛି
ଭୋଗିବାକୁ ଯାହା
କିଏ ତା କରିବ ଆନ
ଭଗବାନ ସାହା ।

୫୦

ପାପ ଏକ ଚରାଭୁଇଁ
ମିଛ ହୃଦୟର
ପୁଣ୍ୟର ପଣତ ଦେହେ
ସତ୍ୟର ସହର ।

୫୧

ସବୁବେଳେ ସତ୍ୟର ସେ
କଣ୍ଠକିତ ପଥ
ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ
ହୁଏ ମୁଁ ବ୍ୟଥିତ ।

୫୨

ଦୃଶ୍ୟମାନ ମୂର୍ତ୍ତି ତୁମେ
ଅଦୃଶ୍ୟ ନିର୍ଜୀବ
ଜଡ଼ ଚେତନର ତୁମେ
ବ୍ରହ୍ମ ଅନୁଭବ ।

ସଂଧ୍ୟା

୧

ପ୍ରସାରିତ ପ୍ରତୀକ୍ଷାର
ବୃଥା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ
ଆଶଙ୍କା ଓ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାତ୍ମ
କେବେ ହେବ ଶେଷ ।

୨

ଅନିଶ୍ଚିତ ଅବସ୍ଥାର
କେବେ ହେବ ଶେଷ
ପ୍ରୟୋଜନ ପଡ଼ିବନି
ଅଜ୍ଞା ଉପହାସ ।

୩

ଅବୁଝା ଆକାଶ ଦେହେ
ଶେଷ ଅଗ୍ନୀଶିଖା
ନିମିଷକେ ରଚିଯାଏ
ମୃତ୍ୟୁ ବିଭୀଷିକା ।

୪

ଖୋଜି ଖୋଜି ଅକିଲିଶି
ରାଜଜ ଗୋଟାକ
ପାଇବିନି ପାଇବିନି
ସନ୍ଦେହ ଜନକ ।

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ । ୮୩

୪

ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ମେଘ
ଉଠିଲେ ଅନାଏ
କେଉଁଠି ସେ ବର୍ଷାଯିବ
ଭାବି ହେଉଥାଏ ।

୬

ସ୍ୱପ୍ନ ଆସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଯାଏ
ରାତି ରହିଥାଏ
ଠିକ୍, ଠିକ୍ କହୁ କହୁ
ଭୁଲ୍ ହୋଇଯାଏ ।

୭

କିଛି ସ୍ୱପ୍ନ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି
ସତ ହେବା ପାଇଁ
କିଛି ଆଶ୍ୱ ଝୁରୁଥାନ୍ତି
ଲୁହ ଯୋଛିଦେଇ ।

୮

ତୁମେ କହ କେଉଁଠାରେ
ତୁମକୁ ପାଇବି
ଠିକ୍ କରି ନକହିଲେ
ଖୋଜି ହେଉଥିବି ।

୯

ଏତେ ମିଛ କହି ତୁମେ
କି ଲାଭ ପାଇବ
ନିଜ ଜାଳେ ଛନ୍ଦିଛୋଇ
ଧରାପଡ଼ିଯିବ ।

୧୦

ସନ୍ଦେହରେ ଭରପୁର
ଏ ଖୋଲା ଜୀବନ
ସାଇତା ସନ୍ତକଟିଏ
ଥୁବାଯାଏ ପ୍ରାଣ ।

୧୧

ସ୍ମୃତିକୁ ସନ୍ତକ କରି
ସ୍ବପ୍ନ ମୁଁ ଦେଖିଛି
ଅନ୍ଧାରରେ ଦିନରାତି
ବାଡ଼ି ବୁଲାଇଛି ।

୧୨

ଗହ ଗହ ନିରବତା
ଶୂନ୍ୟ ଦରବାର
ଗହନ ନିଦରେ ରବେ
ସ୍ବପ୍ନ ବାରଂବାର ।

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ | ୮୫

୧୩

କେଉଁ ରାସ୍ତା ଧୂଳି ତୁମେ
ଦୃଷ୍ଟି ପକେଇବୁ
କେଉଁ ବୟସ୍କ ଡାଳର
ଅଧାଝଡ଼ା ପତ୍ର ।

୧୪

ଗାଲି ଗାଲି କହି କହି
ଦିନେ ଗାଲିଗାଲି
ଅଧା ଅଧା ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ
ପୁରା କରିଦେଲି ।

୧୫

କେଉଁ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ପୃଜ୍ୟ
ପୁରୁଷ ହୋଇଲ
ପରପାଇଁ ଜୀବନକୁ
ତୁଣ୍ଡ କରିଥିଲ ।

ଅନୁଭବ

ଜୟ ଜୟ ମନ | ୮୭

୧

ତମ ଆଖି ଉପକୁଳେ
ଆଶାର ତରଙ୍ଗ
ତମ ନିଶ୍ୱାସରେ ଖାଲି
ଶ୍ରବାର ସୁଲିଙ୍ଗ ।

୨

ଆଲୋକର ଅଭିମାନ
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଅନୁଭବ
ଅନ୍ଧକାର କଣ୍ଠସ୍ୱର
ଅତି ଅବାସ୍ତବ ।

୩

ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରିତ ଶବ୍ଦ
ଭାସିଯିବା ପରେ
ହଜିଯାନ୍ତି ପ୍ରାର୍ଥନାର
ଶେଷ ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ ।

୪

ଅସରନ୍ତି ଆଶା ମୋର
ଶେଷ ହୁଏ ନାହିଁ
ଅପେକ୍ଷାରେ ହନ୍ତସନ୍ତ
ହୁଏ କାହାପାଇଁ ।

୪

ଯଦି କେବେ ଅକସ୍ମାତ୍
ବର୍ଷା ଦେଖାଦିଏ
ଛାତିର ଦର୍ଜା ଗୋଟାକ
ଆପେ ଫିଟିଯାଏ ।

୬

ଆଖିର ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ
ଏକାକାର ହୋଇ
ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି
ସୂତିକୁ ଆଡ଼େଇ ।

୭

ଆଖିର ପଲକେ ରାତି
ହୋଇଲେ ବିଲୟ
ଜଅଁଳ ସକାଳ ଖୋଜେ
ତୁମ ପରିଚୟ ।

୮

ଶେଷ ମେଘ ଭାସୁଥିବ
ଝଡ଼ ଯିବ ସରି
ପାଗଳ ପବନ ଆସି
ନେବ ତାକୁ ଭିଡ଼ି ।

୯

ସବୁ ରାସ୍ତା ସରିଯାଏ
ମନ ମରିଯାଏ
ସବୁ ସକାଳରେ ମୁହଁ
ସଫା ଦେଖାଯାଏ ।

୧୦

ସାମାନ୍ୟତା ଶୂନ୍ୟତାରେ
କ୍ଷୀଣ ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ
ହଜିଯାଏ ନିମିଷକେ
ନହୁଏ ବିଶ୍ବାସ ।

୧୧

ପବନ ଜାଣିକି ସବୁ
ରହିଛି ନିରବ
ଶବ୍ଦ ସବୁ ବର୍ଷିଗଲେ
ଝଟୁ ପୃଷ୍ଠି ହେବ ।

୧୨

ସକାଳର କୋଳାହଳ
ପାଖକୁ ନଆସୁ
ନିର୍ଜନତା ଉପକୁଳେ
ଥର ହୋଇ ବସୁ ।

୧୩

ସାମାନ୍ୟ ସନ୍ଦେହ କରେ
ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବିକ୍ରନ୍ତ
କୋଳ ବି ହୁଏ କୋକେଇ
ଆଶା ଅସ୍ତମିତ ।

୧୪

ଅତୀତରେ ଅନୁଭବ
ଭାରି ମନେପଡ଼େ
ଅନିଶ୍ଚିତ ଭବିଷ୍ୟତ
ବୃଷ୍ଟିର ଉତ୍ସାହେ ।

୧୫

ମତ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ ସବୁ ମିଛ
ମିଛ ପ୍ରହସନ
ନିରର୍ଥକ ଜୀବନରେ
ସବୁ ମୂଲ୍ୟହୀନ ।

୧୬

ଚନ୍ଦନ ବନର ଫୁଲ
ମହମହ ବାସେ
କୋଇଲିର କୁହୁ ଶୁଭେ
ଅବୁଝା ଆକାଶେ ।

୧୭

ଝୁରି ଝୁରି ଝରିଯାଅ
ଫୁଟିବା ଆଗରୁ
ଦୂର ଦୂର ଲାଗ ଖାଲି
ଦେଖିଲେ ପାଖରୁ ।

୧୮

ତୁଳସୀ ତୁଳସୀ ବାସେ
ସାରା ଚଉତରା
ରାମନାମେ କମ୍ପୁଆଏ
ଭିତର ଗମ୍ଭୀରା ।

୧୯

ନିରବତା ନିକଟରେ
ତୁମେ ହାରିଯାଅ
ଅଭିଶାପ ଦେବ କ'ଣ
ଆଶୀର୍ବାଦ ଦିଅ ।

୨୦

କେଉଁ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତର
ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଆବେଗ
ଅସରନ୍ତି ଅନୁଭବ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ।

କହୁ କହୁ ମନ | ୯୩

୨୧

ମନେ ମନେ ମାନସିକ
ମନାସି ବସିଲେ
ମନହୁଏ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ
କାହା ଜାଣାରାରେ ।

୨୨

ବର୍ଷ ବର୍ଷ ବିବାଦର
ହୁଏ ଯେବେ ଅନ୍ତ
ହୃଦୟଟା ହୋଇଉଠେ
ନିଜେ ପ୍ରାଣବନ୍ତ ।

୨୩

ରାତିସାରା ରଖିଯାଏ
ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ
ହାତକୁ ଦି'ହାତ ହେଲି
ମାନେ ନାହିଁ ମନ ।

୨୪

ଶୁଣିଥିବା ଶ୍ଳୋକ ରହେ
ଗୋଟେ ଦିନ ପାଇଁ
ପଢ଼ିଥିବା ଗପ କହେ
ଭୁଲିଯାଅ ନାହିଁ ।

୨୪

ସ୍ବଚ୍ଛିର ସଂକେତ ସବୁ
ନିଷ୍ପତ୍ତ ମଳିନ
ଅତୀତର ଇତିହାସ
ହୁଏ ପ୍ରିୟମାଣ ।

୨୬

ଆକାଶ ଆଜି ଦେଇଛି
ଦରିଆର ରୂପ
ଚିତ୍ରିତ ସହରେ ଅବା
ସ୍ବଚ୍ଛିର ପ୍ରଲେପ ।

୨୭

ପଥପ୍ରାନ୍ତ ପଥକ ମୁଁ
ଦୁନିଆରେ ଏକା
ସ୍ବର୍ଗ ମୋତେ ସ୍ବଚ୍ଛ ଦିଶେ
ସ୍ବଚ୍ଛ ପରିକା ।

୨୮

ତୁମେ ଯାଅ ବାଟକାଟି
ଯାଅ ବହେଦୂର
ପାହେନି ମୋହର ରାତି
ଅକ୍ଷତ ଅନ୍ଧାର ।

୨୯

ବିଷାଦ ବିଳାପ ଧ୍ବନି
ଯେବେ ଶୁଣାଯାଏ
ଭୟରେ ନିଜକୁ ନିଜେ
ଭୁଲି ହୋଇଯାଏ ।

୩୦

ସାରାବନ୍ଧି ଜନଶୂନ୍ୟ
ଲାଗୁଛି ଏକାକୀ
ସବୁଆଡ଼େ ସଂପର୍କର
ବିଦ୍ରୋହ କାହିଁକି ।

୩୧

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ଦୈବବାଣୀ
ଭୋଗିବାକୁ ହୁଏ
ଭାଗ୍ୟ ମୋତେ ବଳେ ସେଠି
ପହଂଚାଇ ଦିଏ ।

୩୨

ଦୁଲୁକି ଉଠିଲା ଦ୍ଵାର
କବାଟ ଖୋଲିଲା
ପ୍ରାଣସଖୀ ହୃଦୟକୁ
ବାଟ ଫିଟିଗଲା ।

୩୩

ବାହାର ବାରଣ୍ଡା ସାରା
ଗହଳ ଚହଳ
ଘର ଭିତରଟା ଶୂନ୍ୟ
ସଞ୍ଜ ଓ ସକାଳ ।

୩୪

ଦୁଃଖ ଆସେ ଭଙ୍ଗା ଏକ
କୋଠାଘର ଭଳି
ଭୂକମ୍ପରେ ନଷ୍ଟ ହୁଏ
ରହିବି କିପରି ?

୩୫

ଅସତ୍ୟ ଅତୀତ କାଳ
ବର୍ତ୍ତମାନ ସତ୍ୟ
ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ଲୋଖବାକୁ
ଜୀବନ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।

୩୬

ଜୀବନ ତରଳିଯାଏ
ଦିଅଁ ଦର୍ଶନରେ
ଅତୀତ ମଉଳିଯାଏ
ଗାଡ଼ ଅନ୍ଧାରରେ ।

୩୭

ନୀରବିତ ନିର୍ଦ୍ଦୟତା
ନିଃସ୍ୱ ଅନୁଭବ
ଅଝଟ ପଣିଆ କାନ୍ଦ
ସେ କାହୁଁ ବୁଝିବ ।

୩୮

ସ୍ୱପ୍ନକୁ ନିରସ କଲି
ନିର୍ଯ୍ୟାତ୍ତିତ ଦେହ
ଭାବିବା ଭୁଲିବା ଦେଖୁ
ହସ୍ତକ୍ଷି ସମୟ ।

୩୯

ରାତିର ପାଚେରୀ ଡେଇଁ
ଦେଖିଲା ବେଳକୁ
ଜହ୍ନ ଖସିଯାଏ
ପାହାଡ଼ ତଳକୁ ।

୪୦

ପବନର ପାଲିଙ୍କିରେ
ବର୍ଷାରାଣୀ ବସେ
ବେଳକାଳ ଦେଖୁ ପୁଣି
ଖୁସିରେ ବରଷେ ।

୪୧

ଝୁରାଫୁଲ ଗୁଚ୍ଛିବାରେ
ଆହା କି ଆନନ୍ଦ
ଝରିଯିବା ବରଷାରେ
ମେଘ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ।

୪୨

ଦୁନିଆଯାକର ଚିନ୍ତା
କାହିଁ ମୁଣେଜଳି
ନିଜହାତେ ନିଜକୁ ମୁଁ
ଜାଳିପୋଡ଼ି ଦେଲି ।

୪୩

ଲୁହ ହୋଇ ଝରିଯାଏ
ଶ୍ରାବଣର ବାରି
କୋହ ହୋଇ ଛାତିତଳ
ପକାଏ ବିଦାରି ।

୪୪

ବରଷା ଆଣିଛି ଦେହେ
ଅମାନିଆ ତାତି
ହସରେ ଭରି ରହିଛି
ଫୁଲ ଜାତି ଜାତି ।

କହୁ କହୁ ମନ । ୯୯

୪୫

ଦେହକୁ ଦେଲେ ଆଉଁଷି
ଶୀତ ଶୀତ ଲାଗେ
ସକାଳୁଆ ଖରାପଡ଼ି
ଗାଢ଼ ନିଦ ଭାଙ୍ଗେ ।

୪୬

କେତେ ଅନ୍ଧାରର ରାତି
ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଛି
କେତେ ଶୂନ୍ୟର ସତ୍ତକ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଶୁଅଛି ।

୪୭

ବର୍ଷ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା
ମିଛରେ ମିଛରେ
ଶତ୍ରୁ କିଏ ମିତ୍ର କିଏ
ଖାଲି ଚିହ୍ନିବାରେ ।

୪୮

ଦର୍ପଣ ଆଗରେ ଠିଆ
ହୋଇ ମୁଁ ଦେଖୁଛି
ନିଜେ କେଡ଼େ ନିଃସହାୟ
ଦେଖାଯାଉଅଛି ।

୪୯

ଛାଇମୋର ଚାଲୁଥିଲା
ପଛେ ପଛେ ଖାଲି
କଅଣ କରୁଛି ମୁହିଁ
ଦେଖୁନେବ ବୋଲି ।

୫୦

ଯେଉଁଠି ଚାହୁଁଛି ସେଠି
ତତକ୍ଷଣାତ୍ ଯାଅ
ନିମିଷକେ ଭାଗ୍ୟ ଭ୍ରମ
ବଦଳାଇ ଦିଅ ।

୫୧

ମୋ ଆଗରେ ଘରୁଥିବା
ପ୍ରତିଟି ଘଟଣା
ସ୍ମୃତି ହୋଇ ରହିଯାଏ
ମୋ ଜୀବନ ସାରା ।

୫୨

ଚିନ୍ତା ଆଉ ଭାବନାରେ
ଗଢ଼ା ଏହି ମନ
କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କର୍ମ
ତିନୋଟି ଆୟାମ ।

୫୩

କିଛି କିଛି ବେଳେବେଳେ
ହୁଏ ସବୁକିଛି
ସବୁକିଛି ଥାଇ ବି ତ
ହୁଏ ନାହିଁ କିଛି ।

୫୪

ତମେ ଏକ ଭଂଗାଘର
ଅଭାବୀ ମନର
ତମେ ଏକ ନୀଳରଂଗ
ଦୂର ଆକାଶର ।

୫୫

ରାତିହେଲେ କାହିଁ ହୁଏ
ଅଶାନ୍ତି ଆକ୍ରାନ୍ତ
ଛୋଟ ଛୋଟ କଥାରେ ବି
କ୍ରୋଧ ଜର୍ଜରାତ ।

୫୬

ସୁନା ସୋରିଷିଆ ଖରା
ସୁନେଲି ଧରାରେ
ଖୋଜୁଥାଏ ନିତିଦିନ
ପ୍ରାତଃ ଭ୍ରମଣରେ ।

୫୭

ଅବସନ୍ନ ଅପରାହ୍ନ
ଅମାଳିଆ ସଞ୍ଜ
ଆତୁର ଆଖିରେ ମୋତେ
କରେ ଦହଗଞ୍ଜ ।

୫୮

ହଳଦୀ ରଂଗର ଧରା
ନେଳିଆ ଆକାଶ
ତା ଭିରେ ବିତିଗଲା
କାହିଁ କେତେବର୍ଷ ।

୫୯

ଆଜିକାହିଁ ଚାରିଆଡ଼େ
ଭିନ୍ନ ଏକ ବାସ୍ନା
ଆଜିବୋଧେ ଗୋପଦାଣ୍ଡେ
ଖେଳୁଅଛି କାହ୍ନା ।

୬୦

ଅବିକଳ ଆକୃତିଟି
ଆଜି ହୋଇଯାଏ
ଦେଖୁ ନପାରିଲେ କିନ୍ତୁ
ଝାପୁଷା ଦେଖାଯାଏ ।

୨୧

ସବୁ ଉପହାର ଯେବେ
ଉପେକ୍ଷିତ ହୁଏ
ଦାୟିତ୍ୱବୋଧରେ ମୋର
କଳଙ୍କ ଲଗାଏ ।

୨୨

ଆଗରେ ମୋ ଅସରନ୍ତି
ଅନ୍ଧାର ସତ୍ତକ
କେମିତି ମୁଁ ପାରହେବି
ସେଇ ସବୁତକ ।

୨୩

କିପରି କହିବି ତାକୁ
ଅଧାଦେଖା ସ୍ୱପ୍ନ
ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେଉଁଠିରେ
ହୋଇନାହିଁ ମଗ୍ନ ।

୨୪

ଶୂନ୍ୟରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସେ
ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅନ୍ଧାର
ଟିକେ ପରେ କରିଦେବ
ସବୁ ନାରଖାର ।

୨୫

ଚରିତ୍ରର ଚିତ୍ରପଟ୍ଟ
ଦୃଷ୍ଟି ଆତ୍ମଆଲୋ
ଆକିଦେଲା କିଏ ଆସି
କେଉଁ ମନ୍ତବ୍ୟଲେ ।

୨୬

କେତେକାଳ ପବନସେ
ବହେ ଧୀରେ ଧୀରେ
ଉଡୁଳି ପଡ଼ିଛି ସତେ
ମେଘର ଉପରେ ।

୨୭

ଦିଅଁ ଦିଅଁ ମୁହଁ ତୁମ
ଦିଶେ ବାରଂବାର
ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ଆକାଶରେ
ସାକ୍ଷାତ୍ ଇଶ୍ବର ।

୨୮

ଭଲପାଏ ପବନକୁ
ପାଣି ଓ ଆକାଶ
ଆଲୋକରେ ଆତୟାତ
ମାଟିର ମଣିଷ ।

୨୯

ଓଠରେ ତ ମିଠା କଥା
ବିଷକୁମ୍ଭ ପରି
ହଳାହଳ ବିଷ ଦେଇ
ପକାଉଛ ମାରି ।

୨୦

ଆନ୍ଦୋଳିତ କରେ ମନ
ହୁଏ ମୁଁ ଅସ୍ଥିର
ଶିହରଣ ଆଶେ ଦେହେ
କାହିଁ ବାରମ୍ବାର ।

୨୧

ମୋ ଛାଇ ଚାଲିଛି ମୋର
ଆଗେ ଆଗେ ଦେଖ
ଅନ୍ଧାରରେ ବୁଲୁଛି ମୁଁ
ଆଲୁଅର ପାଖ ।

୨୨

ମୋର ତ ପତଳା ଏକ
ପବନର ଦେହ
ଯୁଆଡ଼େ ପାରୁଛ ତାକୁ
ଉଡ଼ାଇଣ ଦିଅ ।

୭୩

କବିତାର ଧାଡ଼ିସବୁ
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶୁଛି
ଚଂଚମଚା କାଗଜରେ
ଲେଖି କେ ଦେଇଛି ।

୭୪

କବିତାକୁ ଚିହ୍ନି ହୁଏ
ଶବ୍ଦ ମାନଙ୍କରୁ
ମୁକୁଳିବା କଷ୍ଟକର
ଶବ୍ଦଙ୍କ ଜାଲରୁ ।

୭୫

କୁକୁକୁଆ ପାଣିରେ ମୁଁ
ଜନ୍ମଧନୁ ଦେଖେ
ଆକାଶ ମନଟା ମୋର
ଥାଏ ପାଖେ ପାଖେ ।

୭୬

ସାରା ଦିନ ବିତିଯାଏ
ରିହରସାଳରେ
ସାରା ରାତି କଟିଯାଏ
ଭ୍ରାମା କରିବାରେ ।

୭୭

ଭାରା ସବୁ ଚାଲିଗଲେ
ଆକାଶ ଦେହରୁ
ବିଧବା ବିଧବା ଦିଶେ
ମଝି ଦୁଆରରୁ ।

୭୮

କିଛି କିଛି ବାଜେ ଚିତ୍ରା
ବେଳେବେଳେ ଆସେ
ଚାହିଁଲେ କି ନଚାହିଁଲେ
ଭିତରକୁ ଦଂଶେ ।

୭୯

ହୋକେ ମାତ୍ର ବିଷ ପିଇ
ନେଳି ପଡ଼ିଗଲା
ଦେହର ବନସ୍ତେ ଶୁଭେ
ବାଘର ହେଞ୍ଜାଳ ।

୮୦

ସତ ଓଠେ ଆକିଦିଆ
ମିଛର ତୁମ୍ଭନ
ପୋଷ ପୋଷ ଶୂନ୍ୟତାରେ
ଭରିଦିଆ ମନ ।

୮୧

ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାସିଶେୟ
ସେମିତି ପଡ଼ିଛି
ବାଘନାହିଁ ମିରିଗଟା
ନାଟ ଲଗେଇଛି ।

୮୨

ଅମାନିଆ ଅତାତର
ପ୍ରାଚୀର ଦେହରେ
ଇତିହାସ ଧକ୍କା ଖାଏ
ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

୮୩

ଝରଣାଟି ଝରିଆସେ
ପାହାଡ଼ ଖୋଲରୁ
କଥାସବୁ ସରିଆସେ
ଗପ କରୁ କରୁ ।

୮୪

ମୁଠା ମୁଠା ଆନନ୍ଦର
ଲୋଭିଲା ଜୀବନ
ଅହରହ ଭାବନାରେ
ଖୋଜେ ସବୁଦିନ ।

୮୫

ମନ ମୋ ଡଂଜେଇ ଯାଏ
କଥା ହେଉ ହେଉ
ଭିନ୍ନ ଏକ ପୃଥିବୀରେ
ପାଦ ଦେଉ ଦେଉ ।

୮୬

ଅଧରାତି ଦେବ ଯେବେ
ସ୍ବପ୍ନ ଅଧା ଅଧା
ଏତେଦିନ ଚଳିବାରେ
କେତେ ଅସୁବିଧା !

୮୭

ଲୁଚିଯିବ ମିଛ ଗପ
ବୈଠକ ଖାନାରେ
ଦୁଃସ୍ବପ୍ନ ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ
ହାତ ଆଉଁଷାରେ ।

୮୮

କିଛି କିଛି ଶବ୍ଦ ସବୁ
ଅକର୍ମଣ୍ୟ ହେବେ
ଗୀତଟିଏ ଲେଖୁ ଲେଖୁ
ଗପ ଲେଖୁଦେବେ ।

୮୯

ଆମଘର ଓଳିତକୁ
ବର୍ଷାଜଳ ପରି
ଆଶୁତଳ ଅନ୍ଧାରରୁ
ଲୁହ ଯାଏ ଝରି ।

୯୦

ଅଳସ ଅଳସ ଲାଗେ
ଆଜିର ଦିନଟା
କେତେବେଳେ ବିତିବ ଏ
ଉପରବେଳାଟା ।

୯୧

ପୁରୁଣା ବହିର ପୃଷ୍ଠା
ଚିରିଗଲା ପରି
ତୁମ କରୁକଥା ଦିଏ
ହୃଦୟ ବିଦାରି ।

୯୨

ସରଗର ମଞ୍ଜି ପୋତି
ସଉଧ ତୋଳିଲି
ସନ୍ତୋଷର ଚାବି ଖୋଲି
ଭିତରେ ପଶିଲି ।

୯୩

ଦିନକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଦିଅ
କବିତାକୁ ମନ
ରାତିକୁ ମାନ୍ୟତା ଦିଅ
ପୁଲକୁ ପଞ୍ଜର ।

୯୪

ଭୟଙ୍କର ଶୀତରାତି
ଭୟାତୁର ମୁହଁ
ଡରି ଡରି ସବୁକଥା
ଧୀରେ କହିଯାଅ ।

୯୫

ବିତିଗଲା ଦିନପରେ
ଦିନ ମାସ ବର୍ଷ
ଡେରିକଲ କରିବାକୁ
ବିଚାର ବିମର୍ଷ ।

୯୬

ସ୍ବପ୍ନ ସରିଯାଏ ସିନା
ନିଦ ଭାଙ୍ଗେ ନାହିଁ
ସଂଖ୍ୟା ସରିଯାଏ ତାରା
ଗଣିହୁଏ ନାହିଁ ।

୯୭

ମୁଁ ଜାଣେନି ମୋ ‘ଅତୀତ’
ଦୂର ‘ଭବିଷ୍ୟତ’
‘ବର୍ତ୍ତମାନ’ କଥା ହୁଏ
ଖାଲି ମୋ ସହିତ ।

୯୮

ଏମିତି ଚାଲିବ ଆଉ
କେତେଦିନ କହ
ଶେଷ ଅଂକ ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ
ବେଳକୁ ପ୍ରଳୟ ।

୯୯

ଅଜଣା ଗଛର ପତ୍ର
ପାରେନା ଗୋଟେଇ
ଅଦୃଶ୍ୟ ଆହ୍ୱାନ କଥା
କହି ନପାରଇ ।

୧୦୦

ହସକାନ୍ଦ ରାଗରୋଷ
ମାନ ଅଭିମାନ
କହିବା ଆଗରୁ କିଛି
ହୁଅ ସାବଧାନ ।

୧୦୧

ନକହିଲେ କହୁଛ ଯେ
କାହିଁ ନ କହିଲି
କହିଲେ ଦେଉଛ ଗାଳି
କାହିଁକି କହିଲି ।

୧୦୨

ତୁମେ ତ ଜାଣିଛ ସବୁ
ତଥାପି ମଉନ
ସବୁରି ଆଖିରେ ମୋତେ
କରିଛ ନିଉନ ।

୧୦୩

ଯିଏ ଯାହା କହୁପଛେ
ମୁଁ ଯାହା ସେଇଆ
ଜାଳିଯୋଡ଼ି ଦିଏ ମୋତେ
ଛାଡ଼ି ତଳ ନିଆଁ ।

୧୦୪

ଧର ବୋଲି କହିଦେଲେ
ବାନ୍ଧି ପକାଉଛ
ଆଗୁଠି ଦେଖାଇଦେଲେ
ବାହାଟା ଗିଲୁଛି ।

ମାୟା

କହୁ କହୁ ମନ | ୧୧୫

୧

କେଉଁଠି ଆରମ୍ଭ ପୁଣି
କେଉଁଠାରେ ଶେଷ
କେବେ କେବେ ଦୃଶ୍ୟ ହୁଏ
କେବେ ବି ଅଦୃଶ୍ୟ ।

୨

ଆସିବାର ଆଶଙ୍କାରେ
ଚିନ୍ତାଗ୍ରସ୍ତ ହେଲି
ସେତେବେଳେ ନିଜକୁ ବି
ନିଜେ ଭୁଲିଗଲି ।

୩

ଦେହରେ ଚିହ୍ନିତ ଦେହ
ସାଧନାର ପୀଠ
ଦେହୀ ଅଟେ ଅମଳିନି
ଦେହଟି କର୍ମଠ ।

୪

ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଅନେଷଣ
ଆଶଙ୍କାର ଶେଷ
ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅନୁରକ୍ତି
ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅଶେଷ ।

୫

ମୁଁ ଫେରିବି ମୋ ଘରକୁ
ଶବଦାହ ସାରି
ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ବୈରାଗ୍ୟକୁ
ପୁଞ୍ଜିଭୂତ କରି ।

୬

ବଞ୍ଚିବା ମରିବା ପ୍ରତି
ଉଦାସୀନ ଭାବ
ରହିଛି ରହିବ ଜୀବ
ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବ ।

୭

ଆଶା ଭରସାର ମାୟା
ଲାଗିଛି ମନରେ
ପର ବି ଦିଶେ ଆପଣା
ଭଗ୍ନ ହୃଦୟରେ ।

୮

ଯୁଆଡୁ ଯାହା ପାଇଲି
ସବୁ ଦେଇଦେଲି
ଦିହକ ଯାକରେ ଯାହା
କମାଇ ମୁଁ ଥିଲି ।

୯

କାନ୍ଦୁଥିବେ ମୁଣ୍ଡପିଟି
ଜୀତି ପରିଜନ
କିଏ କିଏ କରୁଥିବେ
ମୋର ଗୁଣଗାନ ।

୧୦

ମୁଁ ଭୁଲିନି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ମୋ ପ୍ରିୟଜନକୁ
ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ମୋର
ବିଦାୟ ବେଳାକୁ ।

୧୧

ଘରଟିଏ ଗଢ଼ିଥିଲି
ତିମ ଓଲି ତଳେ
ଡ଼ରି ଡ଼ରି ମରୁଥିଲି
ସଦା କାଳେ କାଳେ ।

୧୨

କବାଟକେ କିଲିଦେଲା
ବାହାରୁ ବାହାରୁ
ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଲୁଚିଗଲା
ଆଖି ସାମନାରୁ ।

୧୩

କ୍ଷୁଦ୍ର ମରୁଭୂମି ସାରା
ଅମାନିଆ ଶୋଷ
ବଂଚିବାର ଶେଷ ଇଚ୍ଛା
ଅନ୍ତିମ ପ୍ରୟାସ ।

୧୪

କବିତାକୁ କୋଳ କରି
ଶବ୍ଦରେ ଖେଳିଲି
କଲମ ମୂଳରେ ତାକୁ
ବଂଦୀ କରିଦେଲି ।

୧୫

ଯେତେବେଳୁ ଦୃଶ୍ୟ ଏଠି
ଦୃଷ୍ଟ ହୋଇଯା'ନ୍ତି
ଯେତେବେଳୁ ସୃଷ୍ଟି ଏଠି
ସୃଷ୍ଟା ଭାବୁଥା'ନ୍ତି ।

୧୬

ଟୋପାଏ ଲୁହରେ ବାଂଧୁ
ହୋଇଯାଏ କୋହ
ଦୁନିଆରୁ ତୁଟିଯାଏ
ସବୁ ମାୟା ମୋହ ।

୧୭

ବସନ୍ତ ଫେରି ଆସୁଛି
ପୃଥିବୀ ଦେହକୁ
ଗୋଟେଇ ପୋଟେଇ ସବୁ
ଠିକ୍ କରିବାକୁ ।

୧୮

ସମୟ ବି ଅଂଧ ହୁଏ
ବେଳେବେଳେ ଏଠି
କାହାକୁ ରଖି କାହାକୁ
ନେବଟି ସାଉଁଟି ।

୧୯

ଚାରିକଡ଼ ଶୂନ୍ୟତାରେ
ଜଳିଯୋଡ଼ିଯାଏ
କେଉଁଠାରେ ଥାଏ ପୁଣି
କେଉଁଠି ନଥାଏ ।

୨୦

ମାୟାରେ ମୋହିତ ମନ
ବୋଲ ମାନୁନାହିଁ
କର୍ମ ସେ କରୁଛି ନିଜ
ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ।

୨୧

ମୋହ ମାୟା ବନ୍ଧନରେ
ବିଚରା ମଣିଷ
ଅମୃତ ଜୀବନ ତା'ର
ହୋଇଯାଏ ଶେଷ ।

ମୋହ

କହୁ କହୁ ମନ | ୧୨୩

୧

ପାଦରେ ଲୁଚାଇ ଦେଲେ
ଚାଲୁଥିବା ବାଟ
ଖୋଜି ଖୋଜି ହୁଅନ୍ତି ମୁଁ
ଖାଲି ଛଟପଟ ।

ବଂଧନ

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ | ୧୨୭

୧

ସୁନାରଂଗ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତରେ
ଏ କି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
ଛାଇଯାଏ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ
ଅପରାଧୀ ମୁହଁ ।

୨

ଆତ୍ମା ହୁଏ ଛଟପଟ
ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସରେ
ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଜରୁରୀ
ଜଳିଯିବା ପରେ ।

୩

ସଂପର୍କର ଅଧିକାର
କେତେ ଅନ୍ତରଂଗ
ବେଳାଭୁମି ଛୁଇଁଯାଏ
ଯେସନେ ତରଂଗ ।

୪

ଅବସନ୍ନ ଆଶୁଧାରେ
ଲୋତକର ଚିହ୍ନ
ସୀମାହୀନ ସମୟରେ
ବ୍ୟସ୍ତ ଅପରାହ୍ଣ ।

୫

ଫେରିବାର ପାଟକରେ
ଲାଗିଅଛି ତାଲା
ଭିତରଟା କୋଲାହଳ
ଖାଲି ବିଶୁଦ୍ଧିଲା ।

୬

ସୁଖର ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ
ହୃଦୟକୁ ହୁଏ
କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ଚାହାଣୀରେ
କାଳିଯୋଡ଼ି ଦିଏ ।

୭

ତାହା ମିଛ ଡହରାମି
ଡରାଉଛି ଡର
ପାପୁଲିଏ ପାଗଳାମି
ପାପର ସହର ।

୮

ଏ କେଉଁ ଦେହର ଦୁର୍ଗ
କିମ୍ବା ବନ୍ଦୀଘର
ଏ କେଉଁ ଦିଅଁ ଦେଉଳ
କିମ୍ବା ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର ।

୯

ଚାରିଆଡ଼ ଓଦା ଓଦା
ବର୍ଷା ଅସରାଏ
ପୋଛୁ ପୋଛୁ ଆଖିପତା
ଦିନ ସରିଯାଏ ।

୧୦

ମନେନାହିଁ ଜନ୍ମଦିନ
ତାରିଖ ନା ତିଥି
ଦିନ ସରିଯାଏ ସିନା
ପାହେନି ସେ ରାତି ।

୧୧

ହିଡ଼ରୁ ହଡ଼ପ ହୁଏ
ଶାଗ ଜାତି ଜାତି
ଓଲୋଇ ଗାଈଟା ଯୋଗୁ
ସହେ ସବୁ କ୍ଷତି ।

୧୨

ମାଟି ପାଟି ଆଁକରେ
ଅସହ୍ୟ ସେ ତାତି
କେଡ଼େ କେଗେ ମାଡ଼ିଆସେ
ଅନ୍ଧାକାର ରାତି ।

୧୩

ମଲ୍ଲିଫୁଲ ମହକରେ
ହୁଏ ମୁଁ ଉଜାଟ
ମହ ମହ ବାସିଉଠେ
ମୁଲକ ଗୋଟାକ ।

୧୪

ଆହାଟିକେ କହିବାକୁ
ସାହାନାହିଁ କେହି
ଆବୋରି ବସିଛି ସବୁ
କାହିଁ ନିଜ ପାଇଁ ।

୧୫

କାନ୍ଧରେ ପଇତା ତୁମ
ପଇତାରେ କଂଟି
ଜହ୍ନଠାରୁ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଆଣି
ଦିଅ ଦେହେ ବିଞ୍ଚୁ ।

ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ | ୧୩୩

୧୬

ଝଡ଼ରେ ଉଠୁଛି ଯାଏ
ବଡ଼ବଡ଼ ଗଛ
ଯିବ ଯିବ କହି ପୁଣି
ଏଯାଏଁ ରହିଛି ?

୧୭

ଫିଙ୍ଗିଦିଅ ମୋ ଦେହରୁ
ଦରଶୁଖା ଛାଇ
କାତର ଝରକା ଦେଇ
ସବୁଦିନ ପାଇଁ ।

୧୮

ସାଇତି ରଖୁଛି ତୁମ
ପାଇଁ କେତେଦିନ
ସେ ଦିନରେ ବ୍ୟା ମୋର
ପ୍ରକୃତ ଜୀବନ ।

ଜିଜ୍ଞାସା

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ | ୧୩୫

୧

କିଏ ସିଏ ପୋଛିନେଲା
ସକାଳ ସମୟ
କାହାଦାଣ୍ଡ ଏତେ ବେଗି
କୋଳାହଳମୟ ।

ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ | ୧୩୭

ଅଭିମାନ

କହୁ କହୁ ମନ । ୧୩୯

୧

ମୋ ପରି ଅନାଥଟିଏ
କାହିଁ ଜନ୍ମ ନେଲା
ଜୀବ ଥାଉ ଥାଉ ସିଏ
କାହିଁକି ନମଲା ।

୨

ସଂସାର ଯାକର ଚିନ୍ତା
କାହିଁ ମୋତେ ଦିଅ
ଯେମିତି ପାରୁଛ ମୋତେ
ସେମିତି ନଚାଅ ।

୩

ପ୍ରତିଶୋଧ ପରାୟଣ
କାହିଁ ହୋଇଯାଅ
ଯଦିବା ମୁଁ ଭୁଲ କଲି
କ୍ଷମା କରିଦିଅ ।

୪

ଏତେକରି କହିଥିଲି
ଆସିବାକୁ ଥରେ
ଆସିଲେ ଆସିବ ଅବା
ମରିଯିବା ପରେ ।

୫

ଭୋକଥାଇ ରୁଚୁନାହିଁ
ଖାଇବାକୁ ମୋତେ
ତୁମେ ଯିବା ପରଠାରୁ
ଦୂରରେ ସମସ୍ତେ ।

୬

ଦୁଲୁକି ଯାଉଛି ପୃଥ୍ଵୀ
ତୁମେ ନଥିଲାବୁ
ଲିଭିଗଲା ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ
ଆକାଶ ଦେହରୁ ।

୭

ବାପା ହୋଇ ଯେବେ ତୁମେ
କିଛି ଭୁଲ୍ କର
ପୁଅ ହୋଇ ଭୁଲିଯାଏ
ଅଣ୍ଟିରୁ ମୋହର ।

୮

ଜାଣି ଜାଣି ପଚାରୁଛ
ସବୁ ତ ଜାଣିଛ
ଗଣି ଗଣି ଦିନ ସବୁ
ସାରି ଦେଇଅଛ ।

୯

ମୁଁ ଜାଣିଛି ବୋଉ ମୋର
ନିକଟରେ ଅଛି
କୋଉ ତା ପାଖକୁ ନିତି
ଯାଇ ବା ପାରୁଛି ।

୧୦

କେତେ ‘ହଁ’ ଆଉ ‘ନାହିଁ’ରେ
ଚାଲିଛି ସଂସାର
‘ହଁ’କୁ ‘ନାହିଁ’ କଲେ ତୁମେ
କେତେ ଭୟଙ୍କର ।

୧୧

ଛୋଟ ଛୋଟ କଥାରେ ଯେ
କାହିଁକି ରାଗୁଛ
କିଏ କିଛି ପଚାରିଲେ
ଆଖି ଦେଖାଉଛ ।

ଅନୁମାନ

୧

କଂସା କବାଟକୁ ଖୋଲି
ଚାହେଁ ଧୀରେ ଧୀରେ
କାଳେ ମୋର ଦେଖାହେବ
ତା' ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆରେ ।

୨

ମୁଁ ଜାଣିଛି କେଉଁଦିନ
କେତେବେଳେ ଥିବି
କଥାଦେଇ କଥାମୋର
ନିଶ୍ଚୟ ରଖିବି ।

୩

କିଏ ଆସିବାର ଶବ୍ଦ
ଶୁଭୁଡ଼ି ଦୂରରୁ
ଲାଗୁଛନ୍ତି ସିଏ ତାଙ୍କୁ
ଦେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ।

୪

କିଏ ଆସିବାର ଶବ୍ଦ
ଶୁଭୁଚି ଦୂରରୁ
ଲାଗୁଛନ୍ତି ସିଏ ତାଙ୍କୁ
ଦେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ।

୫

ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକୁଛି କେ
ତୁମରି ସ୍ଵରରେ
ଯିବି କି ନଯିବି ଭାବେ
ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

୬

ସମୟ ଦେଇଛି ଖଞ୍ଜି
ଧ୍ଵନି ପ୍ରତିଧ୍ଵନି
ଗଛ ଡାହିରେ ଝୁଲୁଛି
ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରାଗିଣୀ ।

୭

ଅତୁପ୍ତ ଆଶ୍ରେ ଭରି
ନୀଳ ନିରବତା
କଥା ପଦେ କହିଦେଲେ
କାଳେ ଆସିଥା'ନ୍ତା ।

୮

ନିଆଁ ନାହିଁ କେଉଁଆଡ଼େ
ଖାଲି ଧୂଆଁ ଦିଶେ
ଶବ୍ଦମାନେ ଝୁଝୁଆନ୍ତି
ଓଠର ଆକାଶେ ।

୯

ତୋ ଛାତିରେ ଜଳୁଅଛି
ହୃଦ୍ ହୃଦ୍ ନିଆଁ
ସେଥିପାଇଁ ତୋତେ ଦେଖି
ସମସ୍ତେ ଛାନିଆଁ ।

୧୦

ମୋତେ କାହିଁ ଆଜି ଲାଗେ
ଉଦାସ ଉଦାସ
ମୋ ଭିତର କରୁନି ତ
ମୋତେ ଉପହାସ ।

୧୧

ମୁଁ ଡରିଲେ ଡରଉଛି
ମୋତେ ମୋର ଛାଇ
ସେ ଆସୁଛି ସତେ ମୋତେ
ଗୋଡ଼େଇ ଗୋଡ଼େଇ ।

ଅଭିଳାଷ

୧

ମୋର ତ ଅଜସ୍ର ଜଞ୍ଜା
ତୁମ ଦରବାରରେ
ଘନଘୋର ଘନିଷ୍ଠତା
ସମୟ ହାତରେ ।

୨

କଥା କୁହ ଗୀତ ଗାଅ
ନାଚ ଧୀରେ ଧୀରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେବେ ଅସ୍ତଯାନ୍ତି
ମଥାନ ଉପରେ ।

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ | ୧୫୩

୩

ତୁମ ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଛି
କେବେକୁ ଆସିବ
ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ଅନ୍ଧାର
ଆଲୋକିତ ହେବ ।

୪

ଯାତ୍ରା ତୁମ ଶୁଭ ହେଉ
ଏତିକି କାମନା
ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଫେରିଆସ
ନପାଇ ଯନ୍ତ୍ରଣା ।

ଅନୁଭୂତି

୧

ଅପରାଧ ଅନ୍ଧାରରେ
କେତେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା
ଚାହିଁଲେ ବି ପାଏ ନାହିଁ
ସାମାନ୍ୟ ସୂଚନା ।

୨

ତୁମକୁ ଖୋଜେ ମୁଁ ତୁମେ
ବୁଲୁଛ ପଦାରେ
ଦର୍ଜା ବନ୍ଦ କରିଦେବି
ସାଢ଼େ ନଅଟାରେ ।

୩

ଉଠେଇ ଆସୁଛି ମେଘ
ଉତ୍ତର ଆକାଶ
ଚାଲ ବାଜିଲାଣି ମୁଣ୍ଡେ
ଘରେ ପଶୁ ପଶୁ ।

୪

ଭଲ ଲାଗେ ପଢ଼ିବାକୁ
ଚିରା ରଫ୍ ଖାତା
ପୁରୁଣା ଅକ୍ଷର ସବୁ
ସେଥିରେ ସାଜତା ।

୫

ଦୃଶ୍ୟ ତ ବଦଳି ଯାଏ
ଆଖି ବନ୍ଦ କଲେ
ମନ ତ ଚହଲିଯାଏ
ଆଖି ଖୋଲି ଦେଲେ ।

ସଂପର୍କ

୧

ଭାରି ଭାରି ଲାଗେ ଏଠି
ସମ୍ପର୍କର ସ୍ୱର
ସରିସରି ଯାଏ ଦିନ
ନିହାତି ନିଜର ।

୨

ପବନର ପାଲିଙ୍କିରେ
ଆସେ ବର୍ଷାରାଣୀ
ବଳେବଳେ ବର୍ଷିଯାଏ
ସତେ ମନକାଣି ।

୩

ମାଟିଦେହ ମିଶିଯାଏ
ମାଟିର ଦେହରେ
ଛାଡ଼ିଯାଏ ଯଶକାର୍ତ୍ତି
ବିଶ୍ୱ ଦରବାରେ ।

ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ | ୧୬୧

୪

ମାଟି ଭିଜେ ବରଷାରେ
ସ୍ବପ୍ନେ ଭିଜେ ମନ
ଲାଜେ ଭିଜେ ପ୍ରତିରାତି
ଭିଜେ ପ୍ରତିଦିନ ।

୫

ଦରଶୁଖା ଶତଟିଏ
ବେଦନାରେ ଭରା
ଦରପୁଟା ଭାତଗଣ୍ଡେ
ଭୋକିଲାକୁ ଲୋଡ଼ା ।

୬

ଜାରୁଡ଼ି ଧରିଛି ସିଏ
ଶରୀରକୁ ମୋର
ଗୋଡ଼ରେ ଛନ୍ଦିଛି ଗୋଡ଼
ସୁଖୀ ସୌଦାଗର ।

୭

ମୋଘ ଦେହେ ବର୍ଷାଜଳ
ଲୁଚିଗଲା ପରି
ଲାଜଟୋପେ ଲୁଚିଯାଏ
ଓଠରେ ତୁମ୍ଭରି ।

୮

ମୋର ସେ ବିକୃତ ଛବି
କାହିଁ ଆଜି ଦେଲ
ଜହ୍ନ ନାହିଁ ଆକାଶରେ
କାଳେ କଇଁଫୁଲ ।

୯

ତୁମ୍ଭଲାଗି କାନ୍ଦୁଥିଲି
କେତେଦିନ ଧରି
ତୁମେ ଚାଲିଗଲ ମୁଁ ସେ
ମରେ ଝୁରି ଝୁରି ।

୧୦

ମିଠକଥା କହି ମନ
ମୋହିଦେଲ ମୋର
ଜାଣିନାହିଁ ମିଶାଇଛ
ମୁଁ ତାଙ୍କ ଜହର ।

୧୧

ପବନର ପାଟି ଥିଲେ
ସେ କହନ୍ତ କଥା
ମମତାର ମାଟିଥିଲେ
ଫସଲ ଫଳାନ୍ତ ।

୧୨

ଦୁବିଧାସ ଓଠଦେହେ
କାକର ଲାଗିଛି
କୋହଲା ପାଗରେ ଦେହ
ଶୀତେଇ ଯାଉଛି ।

୧୩

ଶୁଖିଲା ନଦୀଟି ଖୋଜେ
ସ୍ରୋତ ତା ଦେହରେ
ଅବୁଝା ମନଟି ମରି
ଯାଏ ଧୀରେ ଧୀରେ ।

୧୪

ଅଶାନ୍ତ ଝଡ଼ର ଦେହେ
କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ମନ
ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଲୁଚାଇ ଦିଏ
କାନ୍ଦେ ପଦ୍ମବନ ।

୧୫

ଭୋକ ଶୋଷ କିଛି ନାହିଁ
ତୁ ଆସିବା ପାଇଁ
ଗୋଡ଼ ବି ଲାଗୁନି ତଳେ
ତୋତେ ଦେଖିଦେଇ ।

ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ | ୧୬୫

୧୬

କହିଦେଲେ ସରିଯାଏ
ତୁମ ମନକଥା
ସେଣିକି ସେ କରୁପଛେ
କାହା ମୁଣ୍ଡ ବ୍ୟଥା ।

୧୭

କହୁଛି ମୁଁ ମନଖୋଲି
ଅଂଗେ ନିଜା କଥା
ତୁମେ ଦେଉଥିଲ କାହିଁ
ନିତି ମୁଣ୍ଡ ବ୍ୟଥା ।

୧୮

କଥଣ ପାଇଲ ଲାଭ
ମୁକ କରାଦେଇ
ନିତି ନିତି ବଚସାରୁ
କଳି ଉପୁଜାଇ ।

ଭାଗ

୧

ଭରସାର ଭାରସାମ୍ୟ
ହରାଇ ବସିଲେ
ନିରୁତ୍ତର ନିରବତା
ଦୁଃଖଦେଇ ଚାଲେ ।

୨

ତୁମେ ଆଦି ତୁମେ ଅନ୍ତ
ଜୀବନ୍ତ ଈଶ୍ବର
ଶରଧା ଓ ସବୁରୀର
ସବୁଜ ସ୍ବାକ୍ଷର ।

୩

ସକଳ ଶକ୍ତିର ଉତ୍ସ
ଆହେ ଭାବନାୟ
ଭାବର ମନ୍ଦିରୁ ତବ
ଭାବର ଉଦୟ ।

୪

ସର୍ବହରା ଯୋଗୀ ତୁମେ
ସବୁତ ଜାଣୁଛ
ମାଗି ଯାଚି ଆଶିସବୁ
ଦେଇ ଦେଉଅଛ ।

୫

ମାୟାରେ ମୋହିତ ମନ
ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବନା
ଆନ୍ଦୋଳିତ କରେ ତାକୁ
କାମନା ବାସନା ।

୬

ଦେଉଳ ଦୁଆରେ ମୋର
ଦିନରାତି କଟେ
ଦିଅଁଙ୍କ ଗମ୍ଭୀରା ସତେ
ସରଗ ପାଲଟେ ।

୭

ଭକ୍ତିର ମାର୍ଗରେ ମୋର
ଏକା ଏକା ମୁହିଁ
ପଡ଼ିଉଠି ନିଜକୁ ମୁଁ
ରୋକିପାରେ ନାହିଁ ।

୮

ମନେପଡ଼େ ଈଶ୍ବରଙ୍କ
ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ମୁହିଁ
ଭକ୍ତିର ଭାବରେ ବଂଧା
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସେନେହ ।

୭

ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀ ଠାଣିରେ ତୁମେ
ଦିଶକି ସୁନ୍ଦର
ଯମୁନା କୂଳରେ କାହ୍ନୁ
କେବଳ ରାଧାର ।

୮

ଯୋଡ଼ା ଆଷାଢ଼ରେ ତୁମେ
ବେଶ ବଦଳାଅ
ଦୁନିଆକୁ ଦିଅ ତୁମ
ନୂଆ ପରିଚୟ ।

୯

ତୁମକଥା ଶୁଣିବେନି
ଏକାକୀ ଈଶ୍ବର
ସମୂହ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି
ତାଙ୍କ ବାରମ୍ବାର ।

୧୦

ପଥର ଦେହରେ କିଏ
ଲେପିଲା ସିନ୍ଦୂର
ପତକାଟେ ପୋତି ଦେଇ
କହିଲା ଠାକୁର ।

୧୧

ଚଉରାଠ ଚାରିପାଖେ
ଓଳେଇ ଦେଖୁଛି
ଭକ୍ତିଭାବ ପସରାରେ
ତୁଳସୀ ବାସୁଛି ।

୧୨

ଭାବିଲେ ହେଉଛି ଘାରି
ଅତୀତକୁ ମୋର
ବାପା ମା' ସବୁକିଛି
ଚଳନ୍ତି ଈଶ୍ବର ।

ଭରସା

୧

କ୍ରୋଧ ଜର୍ଜରିତ ମୋର
ସମସ୍ତ ଶକତି
ଅବିଳମ୍ବେ ଦେଇଦେଲି
ତୁମ ହାତେ ଟେକି ।

୨

ତୁହି ମୋର ଆଶ୍ରା ଅଟୁ
ତୁହି ମୋ ଭରସା
ଭଲଭାବେ ପଢ଼ିପାରେ
ତୋ ଅନ୍ତର ଭାଷା ।

ଅନୁବାଦ

୧

ଉତ୍ତେଜିତ ଅନୁତାପ
ବ୍ୟସ୍ତ ଅନୁଭୂତି
ସମ୍ମୋହିତ ସମ୍ପର୍କର
ସ୍ୱପ୍ନାବିଷ ରାତି ।

୨

କାଶିଚାଏ ସୁଖ ପାଇଁ
କଅଣ ମୁଁ କଲି
ନିଜର ନିଜର କହି
ନିଜେ ଭୁଲିଗଲି ।

୩

ଏତେବଡ଼ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ
ହୁଏ ନିର୍ବାସିତ
ରାଜଗାଦି ସ୍ୱପ୍ନ ହୁଏ
ମରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କହୁ କହୁ ମନ | ୧୭୯

୪

କେଉଁ ଅପରାଧେ ମୋର
ଦିଅ ଅଭିଶାପ
କାହିଁ କଲି ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ
କରେ ପଶ୍ଚାତାପ ।

୫

ସବୁ ଘଟିଗଲା ପରେ
ଆସିଲେ କି ହେବ !
ଚୋର ପକାଇଲା ପରେ
ବୁଦ୍ଧି ଦେଖାଯିବ ।

ଅନୁରକ୍ତି

୧

କାକୁଡ଼ି ମିନତି କରେ
କଂଚା ଦୁବଘାସ
ଉପାଡ଼ି ଦିଅନା ମୋତେ
କରନାହିଁ ଶେଷ ।

ବାସ୍ତବତା

୧

ଛାଇ ସଂଜ ଆସିଯାଏ
ଖରାବେଳ ପରେ
ଗହମ ନିଦରେ ଗାଆଁ
ସତେ ଶୋଇପଡ଼େ ।

୨

ବହଳେ ବଉଦ ତଳୁ
ବର୍ଷା ମାଡ଼ିଆସେ
ବର୍ଷଗଲେ ଚାରିଆଡ଼
ଭାରି ଫର୍ଜା ଦିଶେ ।
ବାଟ ଛାଡ଼ିଦିଏ ।

୩

ଶୋକକୁ ସମର୍ପି ଦେବି
ସବୁ ଅନୁଭୂତି
ବିଛେଦର ବିଷାଦରେ
ଜଳୁଥିବି ନିତି ।

୪

କିଛି କ'ଣ ହୁଏ ଏଠି
କିଏ ଚାହିଁବାରେ
ନିୟତିକୁ ନେବ କିଏ
ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ।

କହୁ କହୁ ମନ । ୧୮୭

୫

ଆକାଶର ଚାରିଆଡ଼େ
ଲାଲ ଘୋଟିଯାଏ
ଆସୁଛି ଅଶାନ୍ତ ଝଡ଼

୬

ମନର ମୋ ପ୍ରଜାପତି
ଅନେକ ରଂଗରେ
ଉଡ଼ିବୁଲେ ଏଠିସେଠି
ମହୁ ଶୋଷିବାରେ ।

୭

ମନର ମୋ ପ୍ରଜାପତି
ଅନେକ ରଂଗରେ
ଉଡ଼ିବୁଲେ ଏଠିସେଠି
ମହୁ ଶୋଷିବାରେ ।

୮

ତୁମେ ଯା'କୁ ଘର କୁହ
ମୋ ପାଇଁ ନରକ
ତୁମର ଗୋଲାପ ମୋର
ପାଇଁ ବାଜଡ଼କ ।

୯

ଜାଗ୍ରତ ପ୍ରହରୀ ଭଳି
ଛାଇ ଜଗିଥାଏ
ଅନ୍ଧାର ଘୋଟି ଆସିଲେ
ସିଏ ଲୁଚିଯାଏ ।

୧୦

କେତେ ଗଡ଼ା ଖାଇ ଖାଇ
ମୁଁ ବାଲିଗରଡ଼ା
କେତେ କେତେ ଜାଗା ବୁଲି
ମୁଁ ହାଟ ବାହୁଡ଼ା ।

୧୧

ଯିବା ସରିଯିବ ସିନା
ରାସ୍ତା ସରିବନି
ବାଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିଯିବ ସିନା
ସାପ ମରିବନି ।

୧୨

ଓଠରୁ ଓହଳି ପଡ଼େ
ଶବ୍ଦ ପାରିଜାତ
ମନ ମୋହିଦିଏ ମୋର
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସଂଗୀତ ।

୧୩

କଥାତ ବଦଳି ଯାଏ
ତୁଣରୁ ତୁଣରୁ
ପୈର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ତାକୁ ଆଉ
ଦୋହରାଇବାକୁ ।

୧୪

ଗୋଟେ ପରେ ଗୋଟେ ଚିତ୍ର
ଆଙ୍କିଦେଲା ପରେ
ଚିତ୍ରକର ହଜିଯାଏ
ନୂଆ କଳ୍ପନାରେ ।

୧୫

ଅନ୍ତହାନ ଅନ୍ଧାରରେ
ଶୂନ୍ୟର ପସରା
ସାମାନ୍ୟ ଆକାଶରେ
ଲୁପ୍ତ ଧୂବତାରା ।

୧୬

ଚିତ୍ର ମୁଁ ଆଙ୍କିଲି ଯାହା
ରଙ୍ଗ ସବୁ ଦେଇ
ସେ ସବୁ ଜୀବନ୍ତ ହେଲେ
ସବୁଦିନ ପାଇଁ ।

୧୭

ଓଦା ପାଦ ଓଦା ମନ
ସବୁ ଓଦା ଓଦା
ଓଦା ରାତି ଅଂଧାରରେ
ଭୋଗେ ଅସୁବିଧା ।

୧୮

କାହାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେ
ଆଜି ଖରାବେଳ
ଚାରିଆଡ଼େ ଯୋଡ଼ାଜଳା
ଖାଲି ଗଂଡ଼ଗୋଳ ।

୧୯

ପରିସ୍ଥିତି ବିଷମୟ
କାହିଁକି କହିଲ
ବେଳ ଥାଉ ଥାଉ କାହିଁ
ସବୁ ନକହିଲ ।

୨୦

ପରିଚିତ ପାଦଚିହ୍ନ
ଚିହ୍ନ କଣ୍ଠସ୍ୱର
କାନରେ ସେ କହିଦିଏ
ଆପଣା ଓ ପର ।

କହୁ କହୁ ମନ | ୧୯୧

୨୧

ଛାତିର କଂପନ ତଳେ
ଅଦୃଶ୍ୟ ଅଧାର
ଜାଲିପୋଡ଼ି ହୃଦୟକୁ
କରେ ଛାରଖାର ।

୨୨

ନାହିଁ ନାହିଁ କରନାହିଁ
ପ୍ରତିଟି କଥାରେ
କେମିତି ସଫଳ ହେବ
ପ୍ରତିଦୁହିତାରେ ।

୨୩

ଭାବନାରେ ଭୟ ଆସି
ବ୍ୟତି ବ୍ୟସ୍ତ କରେ
ଛଳନାରେ ଛଟପଟ
ହୃଦୟଟା ଥରେ ।

୨୪

ଅହିଂସାର ଆଦର୍ଶରେ
ରଚିଲେ ବିପ୍ଳବ
ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ଶକ୍ତି ତାକୁ
ଜିତାଇ ଯେ ଦେବ ।

ଭାଗ୍ୟ

/

୧

ବିଦ୍ରୋହ ତ ବାରଂବାର
ବିଧାତା ସାଂଗରେ
ସୁନିଶ୍ଚିତ ପରାଜୟ
ଥିଲା କପାଳରେ ।

୨

ବିଧାତା ଗଢ଼ିଛି ତାକୁ
ଅଲଗା ପ୍ରକାରେ
ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଲାଗି ରହିଛି
ସବୁ ସମୟରେ ।

୩

ତୁମେ ତ ବୁଝିଲ ନାହିଁ
ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ ମୋର
ଛଟପଟ ଅନ୍ତରାତ୍ମା
ବିଳମ୍ବିତ ସ୍ୱର ।

୪

ଏକା ଏକା ଚାଲୁଥିବା
ପିଣ୍ଡୁଡ଼ିଟି ପରି
ଚିରକାଳ ବୁଲୁଥିବି
ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି ।

୫

କେତେ ଜଞ୍ଜା ମରିଯାଏ
ଅକ୍ଷିତ ଆଖିର
କେତେ ସ୍ୱପ୍ନ ସରିଯାଏ
ମୋ ପରମାୟୁର ।

୬

ଫୁଲର ଦରୋଟି ହୁଏ
ଛୋଟ ପିଲା ପରି
ମୋ ଭାଗ୍ୟଟି କାହିଁ କିନ୍ତୁ
ସାଜିଛି ଭଗୀରୀ ।

କବିଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ କାବ୍ୟ ସମ୍ଭାର :

୧. ସମୟର ସ୍ମର

୨. ଅବଳୁ ଚରଣାବଳୀ

୩. ବିକର୍ଷ ବସୁଧା

୪. ସାଲ ନାମ କେବଳମ୍

୫. ଝରି ଝୁରିଯାଏ

୬. ଫର୍ଜା ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ

କବି ଡ.ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ ଭାଷା ଓ ଭାବନାର ସମୁଦ୍ରରେ କାବ୍ୟଦ୍ୱୀପ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ଏକ ସୁଚକ ବିଜ୍ଞାଣୀ । ତାଙ୍କର ଏଯାବତ୍ ଛଅଟି କବିତା ସଂକଳନ ପ୍ରକାଶିତ । ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ଜୀବନଧର୍ମୀ ଓ ବାସ୍ତବଧର୍ମୀ । ଉକ୍ତ ଏକପଦୀ ସଂକଳନ ‘ଜହ୍ନୁ ଜହ୍ନୁ ମନ’ଟି ତାଙ୍କର ସଫଳ, ସାର୍ଥକ, ଅନବଦ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି । ସରଳ, ସାବଜ୍ଞାନିକ, ବୋଧଗମ୍ୟ ଭାଷାରେ କବି ରୁଚି ରଖନ୍ତି ଓ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି କାବ୍ୟ ଜଗତର ସଫଳ ରୂପକାର ରୂପେ ପ୍ରାଣେ ଏକପଦୀ । ଗୀତିମୟତା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ସୁରଲିପି । ଏକପଦୀ ଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନର ଓ ଏଥିରେ ଭରିରହିଛି ପ୍ରେମ, ବିରହ, ମିଳନ, ବିଚ୍ଛେଦ, ସ୍ୱପ୍ନ, ସମ୍ଭାବନା, ଅନୁଭବ, ଅନୁରାଗ ଆଦି ଶବ୍ଦ ସମୂହ ଭିତରେ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିଥିବା କାବ୍ୟକଳାର ଆତ୍ମଲିପି । ସଂକଳନଟି ପାଠକ ମହଲରେ ଆଦୃତ ହେବ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

— ପ୍ରକାଶକ

ପ କ୍ଷ ଯ ଚ ପ୍ର କା ଶ ନୀ

9788190708037

JAHNA JAHNA MANA
Lyrics Collection
by Gobinda Chandra Das

A Pakshighar Publication 2017

₹ 200.00

Digitized by PPRACHIN, SOA